

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 35 c.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, RUGSĖJIS - SEPTEMBER 13, 1989

Nr. 178

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Stasys Lozoraitis Lietuvos televizijoje

Nuomonės Valstybės departamente

Washingtonas. — „Chicago Tribune“ žiniomis, Lietuvos televizijos sąstatas pradėtas pasikalbėjimą su Lietuvos pasiuntinybės viršininku Stasiu Lozoraitiu.

Iki šiol Lietuvos televizija, kuri yra Sovietų vyriausybei priklausanti, nieko bendro nenorėjo žinoti apie Lozoraitį. Nuo 1940 metų, kai Sovietų Sąjunga prarijo Baltijos valstybes, rašo Ray Moseley, Lietuvos pasiuntinybė buvo diplomatinė anomalija, pripažįstama Amerikos, reprezentuojanti vyriausybę, kuri daugiau neegzistuoja ir kuri neturi kontakto su Lietuva.

Lozoraitis atsakymas

Lozoraitis pasakė, kad „Lietuvos TV paklausė mane, kokią Lietuvą aš norėčiau matyti. Aš atsakiau jiems, kad realia, tikrai nepriklausomą Lietuvą, demokratišką kraštą, kurioje visos partijos galėtų išreikšti savo nuomones. Jie perdavė kiekvieną mano žodį, kurį aš pasakiau“. Kai šiuo metu esą galima kita sovietų karinė intervencija ir kai buvo įspėti Baltijos sąjūdžiai dėl savo veiklos, kad jie eina per toli, tai Lozoraitis esą dėl to ramus. Jis tikėjosi, kad pamažu prasidėjusi evoliucija į naują politinę sistemą, kurioje Baltijos valstybės bus ekonominiai pavaldžiai Sovietų Sąjungai, gali savo būdu išaugti ir pasitarnauti tarp Vakarų ir Rytų, taigi kažkas panašaus kaip Hong Kongo būsimoji rolė Kinijoje.

Viename narve

Laikraščyje rašoma, kad Valstybės departamento oficialūs pareigūnai su tuo sutinka. Jie tiki, jog Gorbaciovus tės ir toliau pabaltiečių barimą, kai jis manys, kad jie nesilaiko nustatytos linijos, panašiai kaip kad daro tėvas jaunuoliui. Taip pasakojo vienas oficialūs pareigūnas. Bet jie nemano, kad Sovietai naudos jėgą sutramdyti sąjūdžiams, o taip pat kad ten įvyktų riaušės. „Baltiečiai nėra bombų mėtytojai. Aš žinau juos esant švelniais ir taikingais žmonėmis narve su meška. Jie žino, kad negali supykinti

Atgyja Irano-Contry byla

Washingtonas. — Advokatas Frederick Robinson pasakė federaliniame teisejui, kad buvęs prez. R. Reaganas ir dabartinis prez. G. Bushas buvo informuojami apie Irano-Contras vedamus reikalus, nes yra užrašai, kurie tai tikrai įrodo. Visa tai pradeda konstitucinę kovą, kad Reaganas ir Bushas atiduotų turimus dokumentus ir patys liudytų buvusio Saugumo tarnybos viršininko John Poindexterio byloje, kuri šiuo metu yra eigoje. Robinsonas yra Poindexterio advokatas.

meškos“, kalbėjo korespondentui oficialus pareigūnas iš Valstybės departamento.

Lozoraitis jam pastebėjęs, jog niekas nebuvo užmūstas ar sužeistas beveik per dvejus metus, kai pabaltiečiai demonstruoja už nepriklausomybę. Nebuvo ir provokacijų. Einama prie tikslo pamažu, taikingai, su reikalingu atsargumu.

Amerika negalinti daug padėti

Valstybės departamento pareigūnas sakė, kad Baltijos valstybės Gorbaciovui yra dilema. Jis pasakė KGB slaptajam policijai, kad pabaltiečiams būtų leista tam tikra laisvė. Už tai buvusios gražintos kai kurios bažnyčios, įskaitant ir Vilniaus katedrą. Kaip tas pareigūnas sako, visi nori ten taikingo evoliucinio pasikeitimo. Ir jis nemanąs, kad pabaltiečiai norėtų išvairyti rusus — „Jie taip nekalba“. Tas pareigūnas, kurio pavardė neskelbiama, pasakė korespondentui, kad Amerika toje situacijoje negalinti daug padėti. „Tai yra labai jautri situacija ir yra svarbu, kad tuo klausimu Amerikos vyriausybė nekaltėtų per daug.

Dienraštis rašo, kad Baltijos valstybės, kaip Sovietų Sąjungos dalis, negali prašyti ar gauti Vakarų vyriausybės paramos, kaip kad yra su Lenkija arba Vengrija. Bet Valstybės departamentas pasakė, kad privačios grupės Amerikoje, kilusios iš Baltijos kraštų, pradėjusios remti mediciniškai ir švietimo dalykų paramą. Baltijos žmonės turį daug sveikatos sunkumų, nes tūkstančių sveikata sunaikinta Sovietų kareiviniuose. Aspirino tabletė ten kainuoja rublis, tad pabaltiečiai esą reikalingi mediciniškos pagalbos. Privachios grupės bandančios mediciniškai padėti.

Estai esą finansiškai padeda, kad studentai iš Estijos galėtų čia studijuoti.

Laikraščio korespondentas pastebi, jog Valstybės departamento pareigūno pasakymu, Baltijos pasiuntinybių tarnautojai gyvena kukliai. Lozoraitis pasakė, jog amerikiečiai, kurie nori prekiauti su Baltijos respublikomis, turėtų tai padėti, nes tai nebūtų padėjimas Sovietų Sąjungai, o ypač apsiginklavimui. Tačiau tai esą pavojingas dalykas, bet galimas.

— **Washingtono pranešama**, kad pasiūstas diplomatinės telegramos Sovietų Sąjungai ir Kinijai, kad Busho vyriausybė nebesipriešins jų įstojimui į GATT pasaulinę organizaciją, kuri tvarko tarptautinę prekybą ir sprendžia tų valstybių prekybinius ginčus. Tai labai nuostabino kitas pasaulio vyriausybes.

— **Miunchene Reuterio pranešimu**, vyksta slapti pasitarimai ukrainiečių klausimais. Manoma, kad galys būti surastas sprendimas Ukrainiečių Karališkų Bažnyčios padėčiai, kuri prieš 43 metus buvo įjungta į Rusų Ortodoksų Bažnyčią.

Dar vienas vaizdas Vilniuje iš „Baltijos kelio“ rugpjūčio 23 dienos vakare, kai kelyje į laisvę susijungė lietuviai, latviai ir estai.

Kremlius privalo baigti okupaciją

Londonas. — Anglijoje leidžiamas „The Independent“ dienraštis rašo apie Sąjūdžio surengtą Hitlerio ir Stalino pakto 50 m. paminėjimą ir reikalavimą pilnos nepriklausomybės iš Sovietų Sąjungos. Savo apžvalginį straipsnį Rupert Cornwell pavadino „Kremlius privalo baigti okupaciją“.

Laikraštis paminia Sąjūdžio Seimo priimtą rezoliuciją, jog Lietuva turi būti kaip demokratinė ir nepriklausoma respublika. Jos ryšiai turi būti grindžiami 1920 metų liepos mėnesio sutartimi, kuria Leninas pripažino Lietuvą suverenia valstybe šalia Sovietų Sąjungos. Nors Sąjūdžio Seimas atmetė siūlymą tuojuo pat pasitraukti iš sąjungos, tačiau kalbėtojų buvo pabrėžta ta pati mintis, kad Lietuva turi būti laisva nuo Sovietų Sąjungos jurisdikcijos ir jos administratyvinės sistemos. Sąjūdis ragina Maskvą paskelbti okupacijos baigimą Lietuvoje.

Sąjūdžio įtaka

Laikraštis, kaip ir kiti Europos laikraščiai perduoda „Pravdos“ puolimus ant Sąjūdžio, kuris demoralizavęs vietinius partiečius. Tie straipsniai paprastai yra parašyti partijos ideologiniame skyriuje. Paskutiniu metu

„Vakarai... vėl mus išduoda“

Tblisis. Rugsėjo 2 d. Tblisje, Rustavelio aikštėje, įvyko mitingas, kuriame dalyvavo 5,000 žmonių. Mitingas, kurį organizavo Gruzijos Liaudies Frontas, buvo skirtas „TSKP CK pareiškimo dėl padėties Pabaltijo respublikose“ apsvartymui. Mitinge priimtoje rezoliucijoje rašoma: „Gruzinių demokratinė visuomenė pasipiktinusi sutiko TSKP CK pareiškime išreikštą grasinimą Pabaltijo tautų adresu. Šis grasinimas mus įtikino, kad imperija nesiruošia daryti jokių nuolaidų. Vakarai, drebantys prieš imperiją, vėl mus išduoda. Nežiūrint į tai, šiandien atsitraukimas lygus mirčiai. Laukia sunki kova. Jina teisinga. Negali būti, kad pergalę galų gale neliktų teisi. Gruzijos Liaudies Frontas, kaip ir visi progresyviai mastantys žmonės, pareiškia savo brolišką solidarumą su Latvijos, Lietuvos ir Estijos tautomis jų teisingoje kovoje už laisvę ir nepriklausomybę. Mes visada su jumis draugai! Tepadeda Jums Dievas!“ Tblisis, 3 rugsėjo.

TRUMPAI IŠ VISUR

Sąjūdis kaltinamas ekstremizmu ir Gorbaciovos programos principų išdavimu. „Pravda“ išpėja, kad vyksta didelė krizė ir kad ateityje gali būti daug blogiau. Kaltinamas ir Sąjūdžio pirm. Vytautas Landsbergis už pareiškimą, kad atsiskyrimo galimybė esanti visai reali.

35,000 kareivių

Spaudimas Sovietams baigti okupaciją kasdien didėja. Laikraštis rašo, jog 14 milijonai žmonių jau pasirašė peticiją, reikalaujanti, kad Raudonosios armijos daliniai pasitrauktų iš Lietuvos. Šiuo metu ten esą 35,000 kareivių. Dienraštis iškelia specialios komisijos pareiškimą, kad Stalinas įvykdė agresiją ir okupavo Baltijos kraštus. Taip pat ir Sovietų paskelbtas dekretas, kad 1940 m. rugpjūčio 3 d. „priėmė“ Lietuvą į Sovietų Sąjungą yra neteisėtas aktas.

Dienraštis rašo, kad lietuviai jau dabar turi naujas Demokratų, Socialdemokratų ir Krikščionių demokratų partijas, kurios vienai pasisako už nepriklausomybę. Tuo pačiu metu Lietuvoje Komunistų partijoje auga nusistatymas atsiskirti nuo Maskvos partijos. Atsiskyrimas turėtų padėti komunistams rinkimuose. Korespondentas be abejonės pasisako už sovietinės okupacijos baigimą Baltijos kraštuose.

Utenos rajone, ant aukšto kalno, šalia Vyžuonų miestelio, buvo atnaujintas Vytauto Didžiojo paminklas. Žmonės jis pasitinka jame įrašytais žodžiais „Lietuva — Tėvyne mūsų“. Paminklo autoriai yra Stasys Gaičius ir Pranas Zubulionis.

— **Winnipegė SVIT kompanij** organizacija pasirašė su dviem Ukrainos prekybos agentūroms prekybos sutartį.

— **Passau mieste**, Vokietijoje, iš Vengrijos pabėgėlių atsirado žymiai daugiau, negu 7,000, kaip vakar buvo skelbta. Čia pranešama, kad iš Rytų Vokietijos pabėgo 8,510 vokiečių. Tokio exodo pokariniais metais Europoje dar nebuvo. Vakarų Vokietija pasiuntė šimtus autobusų, kurie atveža pabėgėlius iš Austrijos.

— **Vengrijos Užsienio reikalų ministerija** pranešė, kad daugiau, kaip 60,000 vokiečių atvyko praėjusį sekmadienį kaip turistai ir nežinia kiek iš jų grįš atgal į Rytų Vokietiją.

— **Budapešto radijas** pranešė, kad dar 16,000 vokiečių atsirado Čekoslovakijoje, kurie vyksta į Vengriją. Taip pat tie vokiečiai, kurie atostogavo Bulgarijoje ir Rumunijoje, kai buvo paskelbta, kad Vengrijos vyriausybė laikinai suspendavo Varšuvos pakto šalių susitarimą gražinti pabėgėlius, nebegrįžti į Rytų Vokietiją, bet atvyko į Vengriją, kad galėtų išvykti į Vakarų Vokietiją.

— **Valstybės sekretorius James Baker III** sutiko priimti Amerikoje esantį Sovietų politiką Boris Jeltsiną, kuris tie bus aštuoniolika dienų. Neaišku, ar prez. Bushas jį priims, nors Jeltsinas kelis kart pasakė, kad jis nori vizituoti Amerikos prezidentą. Manoma, kad prez. Bushas nenori padaryti nemalonumo Gorbaciovui.

— **Rytų Vokietijos Komunistų partijos vadas** Erich Honecker sunkiai serga ligoninėje ir esą praradęs norą gyventi. Jo pareigas eina Politbiuro narys Herman Axen, griežtosios komunistų linijos atstovas, buvęs kalintas Buchenvaldo koncentracijos stovykloje.

— **Maskvoje** Sovietų žinių agentūra „Tassas“ sako, jog Vakarų Vokietijos spauda ragina Rytų Vokietijos vokiečius „nelegaliam veiksmui“ ir pažeidžia tarptautines normas. Ypač pyksta, kad Vak. Vokietijos vyriausybė jiems išduoda asmens dokumentus, vos tik atvykus į Vakarus.

— **Vak. Vokietijos Krikščionių demokratų partija** Bremene perrinko kanclerį Helmut Kohl savo vadu dar vienam terminui. Suvažiavime dalyvavo 738 delegatai ir prieš Kohl balsavo 147.

— **Romoje** Sovietų ambasadorius vakar patvirtino žinią, kad prez. Gorbaciovus lapkričio mėnesį tikrai vizituos popiežiumi Joną Paulių II Vatikanė. Tai bus pirmas iš viso toks pasimatymas.

Vidaus priešai kenkia persitvarkymui

Gorbaciovos įspėjimas Sąjūdžiams ir konservatoriams

Maskva. — Sovietų Sąjungos prezidentas M. Gorbaciovus, kalbėdamas pirmą kartą po mėnesio atostogų, pasakė šeštadienio televizijos programoje, jog jo pertvarkos programa yra statoma į pavojų vidaus priešų, kurie kursto viešą netvarką.

Sovietų vadas kaltino protesto streikus, kurie išsiplėtė keliose respublikose ir pripažino, kad konservatoriai ir radikalai bando stumti kraštą prie netikrumo. „Šitame daugelio balsų chore mes galime girdėti ateinančio chaoso pavojų ir grasiinančias perversmo kalbas, net ir civilinio karo garsus“, pasakė Gorbaciovus. „Yra faktas, kad kai kurie žmonės norėtų sukurti visuomenėje aliarmuojančią atmosferą, tokį jausmą, kad nėra išeities, netikrumo jausmą“.

Įspėjimas tautiniams judėjimams

„Mes neturime pasiduoti tam“, sakė jis, „Mes neturėtume susilaikyti savam kelyje, bet testuoti užplanuotus pakeitimus“. Jo kalbos tonas buvo niūrus ir 25 minučių kalboje buvo jaučiamas išpėjimas tautiniams sąjūdžiams, kurie kritikuoja Komunistų partijos autoritetą, ir konservatoriams, kurie tiki išlaikyti centrinėje valdžioje visą kontrolę.

Žurnalistai mano, kad Gorbaciovus savo komentaruose turėjo galvoje vyresnius partijos konservatorius Viktorą Čebrikovą ir Jegorą Ligaciovą, du Politbiuro narius, kurie buvo prieš dvi savaites iniciatoriai išleisto pareiškimo prieš tautinių grupių pavojų.

Komunistų pasmerkimas

„Pravdoje“ buvo atspausdinta Ligaciovos kalba, kurioje jis sako, jog, jei tautiniai neramumai ir streikai tęsis, tai „Sovietų Sąjungos respublikų

Rusai reikalauja autonomijos

Leningradas. — Rugsėjo 6 d. 18 val. Konstitucijos aikštėje Rusijos partijos organizacinio komiteto, rusų rinkėjų sąjungos, Nacionalinės demokratinės partijos ir kitų mitingas. Buvo keliami rusų padėties kitataučių tarpe, Rusijos vietos TSRS Sąjungoje klausimai, buvo renkami parašai po kreipimusi į TSRS Aukščiausią Tarybą ir į liaudies deputatų suvažiavimą, prašant suteikti Rusijai autonomines respublikos statusą, suteikiant jai lygias teises su kitomis, ir RTFSR sudėtį įeinančiomis autonominėmis respublikomis. Kreipimėsi taip pat prašoma patvirtinti baltą-mėlyną-raudoną vėliavą nacionaline vėliava.

— **Amerikos 64 kolegijų** studentai rugpjūčio 16 d. išvyko į Sovietų Sąjungą, kur studijuos 1 metus. Tai kursas studentų pasikeitimo programoje. Jie bus paskirstyti 16-je universitetų, įskaitant Maskvą, Irkutską ir Alma-Atą. Išbrauktas Tblisis universitetas. Studentai jau turėjo šiek tiek mokėti rusų kalbą.

susiskaidymas yra neišvengiamas“. „New York Times“ reporteris B. Keller sako, jog Gorbaciovus savo kalboje specialiai neįvardino Baltijos nepriklausomybės sąjūdžių, kurie paskutiniu metu Kremliaus puolami, bet jie buvo tikriausiai jo mintyje. Jo atostogų metu kaip tik ir pasirodė neteisingsis Centro komiteto pareiškimas prieš sąjūdžius ir pats Gorbaciovus telefonavo A. Brazauskui susilaikyti nuo atsiskyrimo minties.

Streikų pavojai

Rusiškai kalbančios mažumos pyksta dėl naujų įstatymų įvedant išsivienišusias kalbas ir viešąjį gyvenimą respublikose ir suvaržant balsavimo teises, dėl ko buvo suorganizuoti streikai Estijoje ir Moldavijoje. Paskutiniu metu jau yra suorganizuoti streikų komitetai ir Lietuvos fabrikuose, kaip korespondentas sako, su vietinių Komunistų partijos pareigūnų pritarimu.

Azarbaidžane daug kur fabriškai tušti ir traukiniai sustoję, solidarizuojant su ten veikiančio sąjūdžio reikalavimais politinės autonomijos ir griežtesnės laikysenos respublikos teritorijos dalies prijungimo prie Armėnijos klausimu. Gorbaciovus pasakė, kad tokie reikalai yra netoleruoti. „Jei mes tokiu būdu spręsimė problemas, tai gali būti šiai visuomenei labai pavojingos išvados. Tos problemos turi būti išspręstos kitais metodais, atėjus laikui, kad visa tai neišsiplėstų ir neįgautų piktybinio charakterio“.

Nauja sesija rugsėjo 25 d.

Šios Gorbaciovos pastabos išreikštos tada, kai Komunistų partijos Centro komitetas ruošiasi specialiai plenariniai sesijai šio mėnesio gale, kad patvirtintų partijos platformą tautybių klausimu, kuri suteikia respublikoms ir vietinėms vyriausybėms didesnę ekonominę ir politinę autonomiją. Tačiau kelių respublikų tautinių sąjūdžių vadai pripažįsta, kad Maskva nori pasilaikyti sau dar daug teisių, kad galėtų kontroliuoti respublikų gyvenimą. Tačiau Gorbaciovus pripažino, jog pertvarkoma ekonomija dar neatnešė patenkinamų rezultatų ir pasakė, jog teks įvesti naujus nuostatus, kad ekonomija pradėtų geriau veikti. Jis neminėjo, kokie tie nuostatai turėtų būti. Sovietų parlamentas susirenka rugsėjo 25 d. ir tos sesijos metu turėtų būti priimti nauji įstatymai.

KALENDORIUS

Rugsėjo 13 d.: Jonas Aukšburnis, Eulogijus Barvydė, Birmantas, Tolminė, Vilfreda.

Rugsėjo 14 d.: Krescencijus, Asta, Margiris, Eisvičias, Notburga.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:27, leidžiasi 7:06. Temperatūra dieną 65 l., naktį 46 l.

SKAUTYBĖS DRAUGAS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ, KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

CALIFORNIJOS SKAUTŲ STOVYKLOJE

Californijos lietuvių skautų ir skaučių „Atgimė Tėvynė“ stovykloje aukštai plėvėsuojanti Lietuvos trispalvė ugdė stovyklautojų tautinį sąmoningumą. Šiemet ši vėliava mums nebuvo tik tolimas tautinis simbolis, bet artimas ir savas dvasios stiprintojas.

Stovykla vyko rugpjūčio 12-19 dienomis (tuoj po „Ažuolo“ ir „Gintaro“ vadovų-ių mokyklos) netoli Los Angeles kalnuose esančioje nuosavoje „Rambyno“ stovyklavietėje. Dalyvavo 40 stovyklautojų. Jų tarpe du buvo iš New Yorko ir du labai ypatingi svečiai iš Lietuvos.

Stovyklos vadovybę sudarė: Gražina Tompauskienė – viršininkė, jai teko stovyklai vadovauti ir visą tvarką joje prižiūrėti. Sesė Lina Baipšytė ir brolis Augis Gedgaudas buvo pastovyklių viršininkai. Prityrusiems skautams ir skautėms vadovavo sesė Vida Čekanauskaitė ir brolis Aleksas Baipšys, skautams ir skautėms – Lidija Tompauskaitė ir brolis Jonas Baipšys; paukštyčių vadovė buvo sesė Undinė Mulokaitė, o vilkiukų – Romas Jarašūnas ir Andrius Reskevičius. Laužavėdžiai – Auris Jarašūnas ir Terezytė Giedraitytė. Visus skaniai ir socialiai maitino rūpestingos šeimininkės Rūta Mulokienė ir Aldona Kudirkienė. O sveikata rūpinosi paslaugioji slaugė Aldona Venckienė.

Dar „Gintaro“ ir „Ažuolo“ stovyklos dvasioje, stovyklautojai aptvarkė rajonus, statė bokštus, pastoges, tvėrė tvorą.

Stovyklos buvo įdomi ir įvairi programa. Viena iš įspūdingiausių dienų buvo „Draugystės“ diena. Ji apjungė ir suartinė visus stovyklautojus. Jaunesnieji tą dieną parašė laiškus ir paslėpė juos draugų palapinėse. Vyresnieji drožinėjo kaklaraiščiams žiedus, kiti paruošė gražias gėlių puokštes. Turėjom ir įdomias rankdarbių pamokas. Ypač visiems patiko dekoruoti permatomus puodus. Paukštytės akis nuo saulės saugojo savo papuoštais priesnapiais („visors“). Mergaitės dėvėjo savo tapytus marškinėlius. Prityrusiems skautams nebuvo

reikalo naktimis išskylauti, jie savo lovutes iš palapinių perkėlė į lauką ir miegojo po atviru dangumi.

Džiaugėmės savo tarpe turėdami du ypatingus svečius iš Tėvynės. Tai buvo Lietuvos Vyriausias skautininkas Rimantas Ulevičius ir jo pavaduotojas Laimis Daujotas. Jie buvo labai malonūs ir draugiški, su jais galėjai kalbėtis kaip su gerais artimais draugais. Abu pavyzdinčiai praktikoje išgyvena skautų šūkių reikavimus – „Tarnauti Dievui, Tėvynei ir artimui“. Apie Lietuvą daugiau išgirdome iš šią vasarą Vilniaus universitete kursu lankiusių Romo ir Aurio Jarašūnų ir sesės Nidos Gedgaudaitės. Jie pravedė idomų pašnekėsį pasakodami savo išpatyčius bei apibūdindami įvykius ir problemas Lietuvoje.

Svečias iš Lietuvos, buvęs Sibiro kalnys kun. Alfonsas Svarinskas ir visų mylimas Tėvas Antanas Saulaitis praleido su mumis tik kelias dienas, bet paliko mums neužmirštamą įspūdį. Kun. Svarinskas papasakojo savo pergyvenimus Sibire ir ten patirtus vargus ir nuoskaudas. Tėvas Saulaitis buvo lyg erdvių gidas, parodydamas mums tolimąsias žvaigždes, kalnuotą mėnulį ir net Saturno planetą.

„Atgimė Tėvynė“ stovykla buvo sėkminga. Stovyklos viršininkų ir brolių iš Lietuvos dėka šioje stovykloje pravesė tautos susimąstymo vakaras išjudino ir sujaukino stovyklautojus taip, kaip ir pačią atgimstančią Tėvynę. Stovyklos ilgai neužmiršime.

Teresytė Giedraitytė

NAUJAS RAJONO VADEIVA

LS Brolijos Vidurio rajono vadeivos pareigoms pakviestas skautas vytis, s. fil Gintaras Plačas. Naujasis vadeiva pasiekiamas raštu – 2622 W. Montgomery, Chicago, IL 60632. Tel. 523-8889. Brolis Gintaras pareigas eiti pradėjo rugpjūčio 15 d.

Tuntininko įsipareigojimą baigdamas Los Angeles „Kalniškių“ skautų tunto tuntininkas ps. Albinas Sekas pareigas ir vėliavą perduoda naujam tuntininkui ps. Tadiui Dabšiiui.

„PILĖNŲ“ TUNTO VEIKLOS METŲ PLANAI

„Pilėnų“ skautų tuntas Clevelande rugsėjo 18 d. pradeda sueigas, kurios vyks kiekvieną pirmadienį, 7-9 v.v. Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje. Priimami giliukai nuo 5 metų amžiaus, vilkiukai nuo 8 metų. „Pilėnų“ skautų tunto vadovybė, be eilinių sueigų, yra numaciusi didesnių renginių kalendorių; štai jis –

Rugsėjo 24 d. – tunto iškyla baidarėmis.

Spalio 14-15 – vyresnių skautų iškyla.

Gruodžio 17 d. – skautų vyčių /vyresnių skautų kūčios.

Gruodžio 18 d. – „Neringos“ ir „Pilėnų“ tuntu bendra kalėdinė sueiga.

Gruodžio 30 d. – žiemos iškyla.

Vasario 10 d. – Blynų balius.

Kovo 25 d. – Kaziuo mugė.

Balandžio 22 d. – Šv. Jurgio šventės iškilminga sueiga.

Birželio 4 d. – veiklos metų užbaigimo sueiga.

Tunto vadovybę sudaro: R. Belzinskas – tuntininkas; kun. G. Kijauskas – kapelionas, L. Biliūnas ir Rimas Biliūnas – giliukų vadovai; A. Spirikaitis – vilkiukų draugininkas; A. Belzinskas ir V. Apanavičius – skautų draugininkai; R. Belzinskas – prityrusių skautų ir skautų vyčių draugininkas; G. Matienė – tėvų komiteto pirmininkė; E. Jakulis, V. Bacevičius, V. Staškus, ir A. Miškinis – vadijos nariai.

„NERIJOS“ TUNTO SUEIGA

„Nerijos“ jūrų skautų tunto iškilminga sueiga šaukiama šeštadienį, rugsėjo 23 d., 1:30 val. p.p. Jaunimo centro mažojoje salėje. Visoms sesėms dalyvavimas privalomas. Tėveliai ir svečiai kviečiami. Sueigoje laukiame visų, bet kada žygiavusių po „Kernavės“ tunto vėliavą.

Naujos paukštytės, naujos lietuviškų knyzelių skaitytojos! „Kernavės“ tunto „Dubysos“ draugovės sesės davusios žodį. Iš k.: Dalytė Šataitė, Birutė Ankutė, Eglė Milavickaitė, Lina Čepėnaitė, Rima Griauzdytė, Natalija ir Nina Padalino, draugininkė s. Marytė Utz. Nuotr. N. Čepėnienės

ASS SUKAKTUVINĖ ŠVENTĖ

Akademinio Skautų Sąjūdžio 65 metų sukakties šventė vyks šį savaitgalį (rugsėjo 15-17 dienomis) Chicagoje. Šventei numatyta dienotvarkė:

Rugsėjo 15 d., penktadienį, 8 val. vak. ASS iškilminga sueiga ir pakėlimai Lietuvių centre, Lemont, 511 E. 127th St., Lemont, IL.

Rugsėjo 16 d., šeštadienį, 6:30 val. vak. iškilminga vakarienė Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicagoje.

Rugsėjo 17 d., sekmadienį, 12 val. vidudienyje, šv. Mišios Jėzuitų koplyčioje prie Jaunimo centro, Chicagoje.

Informacijos teikia ir rezervacijos vakarienei priima Aldona Rauchienė, tel. (312) 598-7438.

PASVEIKINO KSAVERA ŽILINSKIENĖ

Skautininkė Ksavera Žilinskienė, 1935-40 metais vadovavusi Lietuvos skautų Seserijai, rugpjūčio 27 d. sulaukė 93-čiojo gimtadienio. Ta proga, pasiū-

JŪRŲ SKAUTĖS PRADEDA SUEIGAS

„Nerijos“ jūrų skaučių vienetų sueigos pradėdamos šį šeštadienį, rugsėjo 16 d. Chicagoje sueigaujančių vienetų sueigos vyks Jaunimo centro naujesnės dalies II-ro aukšto klasėse. Lemont, sueigos vyks Lietuvių centre veikiančioje Maironio lituanistinėje mokykloje. Abejose vietose sueigos vyks po pamokų lituanistinėse mokyklose, 1:15 val. p.p. Kviečiamos visos lietuviškos isjungti ir prasmingai ir įdomiai jūrų skaučių veiklą. Priimamos mergaitės nuo 5 m. amžiaus. Naujos narės prašomos atvykti tiesiai į sueigą. Visos kviečiamos ir maloniai laukiamos. Informacijai kreiptis į tuntininkę Violetą Paulienę, tel. 584-5527, arba į t-kės pavaduotoją Audronę Gulbiniene, tel. 448-8641.

„KERNAVĖS“ TUNTO SUEIGA

„Kernavės“ skautų iškilminga tunto sueiga įvyks šį šeštadienį, rugsėjo 16 d., 1:30 val. p.p. Jaunimo centro mažojoje salėje. Iškilmingai baigsime vasaros sezoną, padėkosim už darbą ir rūpestį pareigas perduodančiai tuntininkei ir pasveikinsim naująją. Pasidžiausim gražiai praėjusia vasaros stovykla ir su nauju ryžtu pradėsime naujus veiklos metus. Visoms kernavietėms dalyvavimas privalomas. Dalyvaujame uniformuoti. Tėveliai ir svečiai kviečiami. Sueigoje laukiame visų, bet kada žygiavusių po „Kernavės“ tunto vėliavą.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

SKAUTIŠKI RENGINIAI Chicagoje

Rugsėjo 16 d. – „Kernavės“ tunto sueiga Jaunimo centro maž. salėje. 1:30 val. p.p.

Rugsėjo 30 d. – „Aušros Vartų“ tunto 40 metų veiklos jubiliejinė vakarienė ir šokiai Lietuvių centre, Lemont.

Spalio 14 d. – „Puota jūros dugne“ – jūrų skautijos tradicinis vakaras Lietuvių centre, Lemont.

Lapkričio 19 d. – „Nerijos“ jūrų skaučių tunto 20 metų jubiliejinė vakarienė ir šokiai Jaunimo centre.

Gruodžio 25 d. – Jaunimo šokiai Jaunimo centre. Rengia skautai akademikai.

Dr. Romualdas Povilaitis
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7375
5780 Archer Ave.
(6 blokas į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
IR ODOO CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Oft. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujos ligos
Nechirurginis išsipletusių venų
hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLYMPIC 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1166;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 564-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St. – Tel. 737-5140
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts., Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. 448-1777

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 – Rez. 852-0689
Val. pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ – PLAUČIŲ LIGOS
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel. 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-8548

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Californijos skautai „Rambyno“ stovykloje renkasi šv. Mišių aukai.

Religinė šalpa

IŠEIVIJOJE IR LIETUVOJE

Lietuvių katalikų religinės šalpos organizacija turi savo metinį susirinkimą Putname, Conn., rugsėjo 12-13 dienomis. Tai tik žvilgsnis į nuveiktus darbus ir ateities užsėjimus. Šios katalikų organizacijos svarbiausias uždavinys yra pagelbėti kenčiančiam Lietuvos Bažnyčiai ir toms bažnyčioms, kurios dėl karo, dėl bolševikinio savivaliavimo, dėl žmonių piktumo yra nukentėjusios. Tokių bažnyčių Lietuvoje yra daug. Ypač daug, kurios neturi būtinų liturginių reikmenų, liturginių rūbų ar religinių simbolių. Religinė šalpa, įkurta 1972 m., Lietuvos parapijų bažnyčioms pagelbėjo tik keliems vadovams žinomais būdais, negalimais dėl daugelio priežasčių atskleisti visuomenei, nors iš tos visuomenės tenka prašyti aukų ir paramos.

Religinės šalpos įstaiga, pirmiau veikusi prie parapijos Maspethe, savo veiklą išvystė, kai galėjo persikelti prie lietuvių pranciškonų įsteigto namo ir „Darbininko“ spaustuves. Jau jai vadovavo kun. Kazimieras Pugevičius, paskolintis iš Baltijos ir savanoriškai apsiėmęs sunkų ir nedekingą darbą.

Nuo 1976 m. dirbdamas jis pertvarkė šią įstaigą, kad ji būtų verta pažiūrėti ir dar vertesnė savo darbais ir tikslų siekimais. Jis jau buvo įsigijęs praktikos pastoraciniame darbe, radijo ir propagandos srityje Baltijos arkivyskupijoje. Tą savo patirtį pritaikė naujam darbui, pasiūkdamas nepažįstamam kraštui ir mažai pažįstamiems lietuviams. Kun. K. Pugevičiaus idealizmas jį nuvedė ir į išimtinai amerikiečių vyskupijas ir parapijas, kurių pagalba taip pat buvo naudinga kenčiančiam ir persekiojamam Lietuvai.

Ši lietuvių katalikų religinės šalpos įstaiga nebuvo suprantama visiems, bet tik tiems, kurie žinojo iš savo patirties, kad pavergtam kraštui pagalba reikalinga. Įstaigai vadovavo vysk. V. Brizgys, dabar vysk. P. Baltakis, bet visiems reikalams yra pasiūkiojęs kun. K. Pugevičius.

Susirinkimai ir svarstymai nepadaeda surinkti lėšų, reikalingų Lietuvos bažnyčioms. Jie tik padeda planuoti, pasiekti parapijų klebonus, patirti, kurie klebonai kenčiančiai Bažnyčiai nori pagelbėti ir kurie tuo nesirūpina. Juk visuomet buvo parapijų ir jų vadovų, kurios ir kurie buvo užsidarę tik savo kiauše, kaip tie ančiukai nežina, kad už tvoros dar yra kitas pasaulis. Buvo ir yra tokių, kurie nematė toliau už savo veiklos ribų. Kenčiantieji, persekiojamieji ir tremiamieji yra per toli, jų reikalai permaži suprantami. Susirinkimai ir padeda tokius atskirti, kaip tuos, Kristaus pasakymu, bloguosius nuo gerųjų.

Nors dabar jaučiamas pavergtame krašte laisvėjimas bent religiniu atžvilgiu, bet pagalba Lietuvos bažnyčioms nėra kiek nesumažėjo. Priešingai, ji dar labiau prašoma, jos dar daugiau laukiama, ji dar plačiau plečiasi. Tas viskas gula ant religinės šalpos įstaigos, jos tarnautojų ir remėjų, kurie nori savo pamirštam kraštui pagelbėti.

Dabar lengviau galima pasiūsti ir liturginių reikmenų, ir

liturginių drabužių, ir kitų liturginių simbolių, žadinančių šviesą tamsoje daugiau kaip keturiasdešimt metų laikytoje tautoje. Bet tas pasiuntimas nebūtų galimas, nors energingiausių vadovų, jeigu nebūtų tokių, kurie atsimintų, kad religinė šalpa Lietuvai būtina, ir tai būtina, kad ją visi išseivijos lietuviai atsimintų.

Vienas atvykęs iš rusų okupuotos Lietuvos priminė savo pranešime, kad būtų mirtina nuodėmė, jei kas išmestų knygas, kurios taip reikalingos Lietuvos lietuviams. Lietuvių religinė šalpa per savo būstinę turi ne tik progą, bet ir galimumą pasiūsti Lietuvon bet kokių knygų, kad ir nureligiję ir nukultūriję tautiečiai galėtų rasti religinių minčių ir tikros kūrybos ženklų. Knygos išseivijoje šiuo metu yra lyg deficitinė prekė, bet tokia nėra ir dar ilgiai nebus Lietuvoje, kurią okupantas norėjo paversti tamsia ir ateistiška. Pagalba knygomis kiekvieno išseivijos tautiečio yra būtina.

Reikia taip pat atsiminti, kad religinė šalpa padarė didelę pažangą ne tik organizaciniu žvilgsniu, padidindama būtinus patalpas, bet ir išviesdama lietuvių informaciją, kuri pasiekia didžiulius agentūras, didžiulius laikraščius, ypač lietuvišką spaudą. Kun. K. Pugevičiaus pagelgininkai yra Marian Skabeikiėnė, Gintė Damušytė, Daiva Izbickaitė, stažistai Gytis Liulevičius, Rasa Raišytė, vakarais dirbantieji Andrius, Rasa ir Ramunė Adams. Pagrindiniai tarnautojai, kaip kompiuterių specialistė Marian Skabeikiėnė, informacijos direktorė Gintė Damušytė ar įvairių aparatų darbininkė Daiva Izbickaitė vadovauja informacijai, reikalingai laisvėjantiam Lietuvai. Jos reikia ypač išseivijos lietuviams, bet ir svetimtaučiams, iki šiol buvusiems kartu su komunistais tylos suokalbyje.

Informacija, einanti iš New Yorko ir Washingtono (vedėjas Viktoras Nakas), reikalinga didelių ir nuolatinių lėšų, kad galėtų veikti ir būti naudinga pačiai Lietuvai ir pasauliui. Lietuvių katalikų religinė šalpa neatiskiriamai nuo savo darbų ir savo tikslų turi pagelbėti ir informacijai apie Lietuvą. Religinė šalpa padeda siekti tiek Kunigų Vienybės organizacija. Labai daug reikia šiai įstaigai išleisti, norint patarnauti Lietuvos bažnyčioms, reikalingoms pagalbos, duodant žinių pasauliui ir saviems žmonėms. Religinės šalpos informacija didina viltis ateitimi ir skatina remti savo tautą ne svajonėmis ir tuščiais žodžiais, bet tikrais darbais ir tikra parama.

Šiuo metu svarstomi religinės šalpos ir informacijos reikalai. Vienas nuo kito dabar nėra atskiriami, nors jas remia Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir Amerikos Lietuvių Bendruomenė. Reikia pripažinti, kad, be nuolat skelbiamų maldų, nes pasitikima Aukščiausiojo valia, dar reikia ir nuolatinių paramos, kad galėtų tarpiti Lietuvos parapijos, būtų naudinga žiniomis iš laisvėjantios Lietuvos. Neturime laukti pasikeitimų, bet sutelkti visas pajėgas šią instituciją išlaikyti dabar ir ateityje, nes tai mūsų gyvybės apraška.

Pr. Gr.

AR TIKRAI JIE MIRĖ DĖL TAUTŲ LAISVĖS IR TAIKOS

Prieš pusę šimto metų dviejų diktatorių – Stalino ir Hitlerio – susitarimas pasidalinti jiems nepriklausančias teritorijas buvo įvadas į antrąjį pasaulinį karą, pareikalavusį 50 milijonų žmonių gyvybių. Šio suokalbio pasekoje neteko laisvės Pabaltijo tautos ir iš abiejų pusių buvo sudraskyta Lenkija.

Kai 1945 m. Amerikos kariai susitiko su sovietiniais prie Elbės upės ir sveikino vieni kitus, džiaugdamiesi pergale prieš vokiškuosius načius, buvo naiviai galvojančių, kad tada prasidės ramybės laikotarpis. Bet netrukus paaiškėjo, kad, kur tik raudonoji armija įžygiavo, paskui ją sekė stalinistinis komunistas su visais jos baisiais palydovais: žudynėmis, areštais, tremimais, ūkinės sistemos griovimu ir skurdū. Tuo nepasitenkindami sovietai, prisidengė veidmaininga kauke, mėgino išplesti savo įtaką Europos ir kituose kontinentuose, tik pradudus amerikiečių sąžinei, daug kur buvo sulaukta tolimesnė jų ekspansija.

Jeigu jie galėtų prabilti

Kai turistai apsilanko Šiaurės Prancūzijoje, prie garsiosios Maginot sutvirtinimų linijos, ten Saint-Avold vietovėje atsiveria išspindings vaizdas – pavyzdingai sutvarkytos Amerikos karių, žuvusių antrame pasauliniame kare 113.5 akru kapinės, priklaudusios 10,489 jaunų vyrų kūnams. Prie tų kapinių stovi memorialinis pastatas, kurio koplyčioje yra prasmingas įrašas: „Mūsų tautiečiai, daug ištvėrę, atidavė viską, kad žmonija galėtų gyventi laisvėje ir taikoje. Jie išjungia į tą garbingą eilę herojų, kurie išėjo anksčiau“.

Šio pastato sienoje yra spalvotos nuotraukos kitų šešių amerikiečių karių kapinių Europoje, o po tomis nuotraukomis generolo Dwight Eisenhowerio pasakyti žodžiai: „Čia mes ir visi, kurie po to gyvenimo laisvėje, prisimins, kad mes turime vyrams ir jų draugams turime skolą gražinti su dideliu dėkingumu dėl jų kilnaus pasiukojimo su tvirtu pasiryžimu, kad tikslas, dėl kurio jie žuvo, visada išliks atmintyje“.

Tai labai prasmingi žodžiai. Bet koks cinizmas! Dar karui tebeeinant ir Amerikos kariams tebebeliant kraują, dėl žmonių laisvės ir taikos, JAV prezidentas Franklin D. Rooseveltas, išsimegęs Sovietų ambasadoje Teherane, pataikaudamas Stalinui, mažai kreipdamas dėmesio į Churchillio nuomonę ar net vienas susitikindamas

IGNAS MEDZIUKAS

su Stalinu 1943.XI.28-XII.1 aptarė pokario planus ir teritorinį įtakomis pasiskirstymą, kuriuo daugelį rytų ir vidurio Europos tautų pavedė šio baisaus tiro no globai. Ir to pasekmėje milijonai nekaltų žmonių, jų tarpe ir daugybė pabaltiečių, buvo sunaikinti gulaguose. Remiantis garsiuoju romėnų rašytoju Juvenalio posakiu „Mens sana in corpore sano“, darytina išvada, kad Rooseveltas, būdamas palieges, jau negalėjo blaiviai galvoti, jeigu jis padarė tokias nuolaidas žmogžudžiui Stalinui. (F. D. Rooseveltas mirė 1945.IV.12, būdamas 63 metų).

Ši klaida nebuvo atitaisyta ir vėlesnėje Jaltos konferencijoje (1944 vasario mėn.), taip pat ir Potsdamo. Nors Jaltos konferencijoje priimta deklaracija daug ką žadėjo: tautos, kurių suvereninės teisės užgrobos, jas atgaus, kiekviena tauta turi teisę pasirinkti savo valstybinę santvarką. Buvo kartojami Atlanto chartos principai. Pasžadėta gerbti Jungtinių Tautų deklaracijos išpareigojimus, kurie tarnautų taikai, laisvei ir saugumui. Bet viskas buvo tik apgaule ir mulkinimas. Kažin ką tie herojai, žuvę už žmonijos taiką ir laisvę, pasakytų, jeigu jie iš kapų galėtų prabilti! O tokių JAV karių, žuvusių antrąjo pasaulinio karo laukuose, buvo 292 tūkstančiai. Ne be reikalo Edward R. Stettinius, buvęs JAV valstybės sekretorius, savo parašytoje knygoje „Roosevelt and the Russians“ tą deklaraciją pavadino vienu iš veidmainiausių tarptautinių dokumentų.

Jonas Mikilinskas „Literatūra ir menas“ savaitraščiui Nr. 35 sako: „...yra pakankamai pagrindo tokiu aklumu apkalinti ir daugelį demokratiščių valstybių lyderių bei jų patarėjų, kurie Staliną laikė didžiū politiniu veikėju, liaudies, žmonijos labai padariusiu daugiau negu kas kitas pasaulyje. Bene pirmiausia tokiu fatališku aklumu reikėtų apkalinti Frankliną Delaną Rooseveltą, kad jo akys skyrė ir smerkė tik rudą spalvą, o raudoną kėlė į padanges, kad net savo galybės apogejuje jis ne piršto nepajudino besaikiams Stalinui apetitui sutramdyti. Pagaliau tokiu aklumu reikėtų apkalinti ir kone visą amerikiečių naciją, kad ji, nepaisydama savo lyderio fizinio luosumo ir dydžio aklumo, tris kartus iš eilės, kaip joki kitą žmogų, Jungtinių Amerikos Valstybių istorijoje, išsirinko savo prezidentu“.

Kur yra taika ir laisvė?

Kaip sena yra žmonija, taip seni yra ir karai. Bet civilizacijai kylant, karai tampa žiauresni ir pareikalauja daugiau aukų, ne tik karių, bet ir visų gyventojų, o karams vesti išlaisdavo didėję. Škaičiuojama, kad Juliusas Cezario laikais (100-44 pr. Kristų) užmušti priešų karių kaštavo mažiau negu 1 doleris. Napoleono laikais tai kaina pakilo iki 2000 dol. Pabaigoje pirmojo pasaulinio karo išlaidos padaugėjo keletą kartų, pasiekdamos 17,000 dol. Laike antrojo pasaulinio karo ši kaina siekė 40,000 dol., o Vietnamo kare 1970 m. užmušyti priešų karių JAV kainavo 200,000 dol.

Dvidešimtam amžiuje įvykusiose karuose žiauriai yra nukentėję ir visi beginkliai, nekalti gyventojai. Prisiminkime tik Dreseno bombardavimą 1945.II.14-15, kuriame žuvo apie ketvirtis milijono žmonių. 1945 m. rugpjūčio numestos atominės bombos sproginas Hirošimoje pavertė viską pelenais. Tas sproginas buvo toks stiprus, kad kilisios liepsnos sunaikino 4.4 kv. mylių plotą. 12 kilotonų bomba nužudė 80 tūkstančių gyventojų ir sužalojo ar padarė invalideis daugiau kaip 70 tūkstančių. Kita numesta ant Nagasaki miesto bomba rugpjūčio 9 d. nužudė 40 tūkstančių ir tiek pat sužalojo, paversdama 7.7 kv. mylių plotą tryais.

Nežinint šių bausių pasekmių, žmonija nepasimokė, kad karais negalima išspręsti tarptautinių konfliktų. Karai viską naikina, bet nieko nestato, o konfliktų šaknys anksčiau ar vėliau išskyla ir gresia saugumui. Kas galėjo galvoti ir tikėtis, kad 1945 m. karui pasibaigus, nepaėjus nuo to laiko nė 50 metų, šiame laikotarpyje įvairiuose kontinentuose bus vedama daugiau kaip 150 karų. Kas tada galėjo patikėti, kad po to daugybė karių, įvairių tautybių mirs už laisvę ir taiką. Bet kur yra ta taika ir laisvė, už kurią žuvo ir tebežūsta daugelis jaunų vyrų?

Paskutinė imperija

Po antrojo pasaulinio karo vyko varžybos dėl įtakos tarp Sovietų Sąjungos ir JAV. Tai buvo ideologijų konfliktas, primėnas kryžių karus. Tačiau Sovietų Sąjunga ir jos satelitai šiose varžybose pajuto ekonominį išsekimą, nepajėgumą pagaminti reikiama kieki kasdienio vartojimo prekių. Maisto ir aprangos trūkumas, technologinis atsilikimas porodė komunistinės sistemos trūkumus. Dėl to kilo nusiv-

Philadelphijos lit. mokyklos vedėja Jūratė Stirblienė su savo dukrelėmis Rasa ir Gaja Mokytojų studijų savaitėje Dainavoje.

Nuotr. V. Kučo

limas ilgai lauktais pažadais. Sovietų vadovai apsižiūrėjo, kad koncentracija į sunkiąją pramonę ir apsiginklavimą išsiskak sklerotinius reiškinius krašto ekonomijoje. Todėl jie buvo priversti eiti į kompromisus, siūlydami sumažinti apsiginklavimą. Kai išrasti atominiai ginklai, tai vargu galima tikėtis pilno laimėjimo ginkluotosios susirėmimo atveju. Tad karštas karas tarp didžiųjų jėgų, vartojant tankus, artileriją, lėktuvus, buvo keičiamas į šaltąjį – politinės derybos, propaganda, šnipinėjimas, subversija.

Jei antrame pasauliniame kare kariai kraują liejo dėl taikos ir laisvės, tai politikai savo klaidingais sprendimais rytų ir centrines Europas, Pabaltijo tautas atidavė vergijai ir sunaikinimui. Tik dabar jos beveik po 50 metų keliasi, tartum po sunkios ligos sveikstantis ligonis. Joms yra reikalinga efektyvi Vakarų pagalba. Tai bus atsakas ir kompensacija į antrajam pasauliniam karui baigiantis padarytas nedovantinas klaidas.

Nors Sovietų Sąjunga yra atsidūrusi akligatvyje, bet jos karinė jėga yra stipriausia pasaulyje. Patrick J. Buchanan, buvęs Baltųjų rūmų komunikacijos direktorius, rašo (L.A. Times rugpjūčio 30), kad Maskvos krizė yra gili, bet Lenino partija ir Stalino imperija ramiai nesubyrys. Jis sako, konfliktas artėja. Ir tai įvyksia ateinančiais metais, bet pridėda, jog daug kas nenustebtų, jei įvyktų daug greičiau. Bet A. Sacharovas, konstatuodamas, kad Sovietų Sąjunga yra paskutinioji mūsų planetos imperija, nurodo pavyzdį Britų imperijos, kuri užsibaigė taikingai.

Prof. V. Landsbergis, lankydamsis Maskvoje su LPS delegacija pasikalbėjime su Sovietų

Sąjungos Aukšč. tarybos pirminko pavaduotoju A. Lukjanovu dėl naujos konstitucijos, teisingai ir drąsiai pareiškė: „Mes jokių sutarčių nepasirašėm, i TSRS neįstojom, o buvome įjungti“ („Atgimimas“ Nr. 15).

JAV prezidentas George Bush pasirašytame atsisaukime, skelbiamam Pabaltijo Laisvės dieną, pareiškė, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonės reikalauja ir nusipelno, kad jų pagrindinės teisės būtų garantuotos visiems laikams. Jis dar kartą pabrėžė, kad JAV vyriausybė nepripažįsta ir nepripažins ginklu įvykdyto vienašališko Pabaltijo valstybių ir Sovietų Sąjungai įjungimo. Jis išreiškė solidarumą su tomis tautomis, ragindamas Sovietų Sąjungą klausytis jų laisvės ir apsisprendimo reikalavimų.

KILS ALAUS KAINA MIUNCHENO OKTOBERFEST

Jau pradėti didžiausios pasaulio rudens pramos – Miuncheno „Oktoberfest“ pasiruošimo darbai kartu pranešant, kad šiame 1 ltr. alaus kainuos 7 m. (rugpjūčio mėn. 4 d. 1 JAV dol. = 1 m. 87 pf.). Be alkoholinių gėrimų bus pieno baras (tėvų pagedavimas) bei kiti nealkoholiniai gėrimai. Šios alaus pramos direktorius spaudai pareiškė, kad „Oktoberfest“ palapinėse alaus kainą teko gerokai pakelti, kadangi jo gamybos kaina taip pat padidėjo.

Gerai prisimenu kai 1960 m. atvykęs atostogų iš Kanados „Teresės pievoje“ (ten vyksta „Oktoberfest“) už 1 ltr. alaus mokėjau tik 1 m. ir 25 pf. Kaigi – „tempora mutantur“...

K. Baronas

KOMPLIKUOTAS REIKALAS

Dr. KONSTANCIJA PAPROCKAITĖ
ŠIMAITIENĖ

7

– Taip – linktelėję galvas patvirtinom.

– Noriu jums pranešti, kad tas kūdikis auga fiziškai ir protiška labai atsilikęs. Konsultantai nustatė, kad kūdikio mentalitetas niekad neviršys keturių metų vaiko protą. Dėlto dabar kūdikio tėvas, seneliai ir kiti giminės kaltina apsilėidimu ne tik ligoninę, kurioj jis gimė, bet ir mus visus. Netgi grasina teismu! Tik kūdikio motina tai jau idėjai nepritaria, priešinasi. Ar jai pasiseks jus perkalbėti, mums paaiškės vėliau. O tuo tarpu mes turime būti pasirošę visam kam.

Kadangi jūs esate atvykę iš Europos, kur tokie teismai nėra praktikuojami, todėl aš jaučiu pareigą pranešti jums, kad šiame krašte advokatai, kaip vana-gai puola gydytojus. Jie naudoja visokias priemones laimėti prieš jus bylas, nes už tai gauna milžiniškus honorarus. Esu tikras, kad jie bandys sueti į kontaktą su jums. Bet Dieve gink! Neprisidėkit su

jais, nes galite ne tik save inkriminuoti, bet ir ligoninę. Lengviausias būdas jais atsikratyti yra pasakyti „I don't know“.

Mūsų advokatas gins mūsų reikalus. Į jo duotus jums klausimus turėsite atsakyti. Bet apie tai pakalbėsime, kai iškils reikalas.

Padėkojome dr. G. už taip mums reikšmingas informacijas. Paskendė mintyse apie bylą, prislėgta nuotaika, liūdnamis ištytusiais veidais apleidome jo kabinetą.

Eidama svarsčiau, kaip skaudu, kad kai kurie žmonės neįvertina gydytojų darbo. Argi ne jie būdėdami dieną ir naktį, lyg angelai sargai, prailgina jų brangiausia žemišką turtą – gyvybę ir palengvina skausmus? Juk ligos nežūri nei laiko, nei švenčių, nei atostogų! Poilsis gydytojui beveik nežinomas, nes po darbo namie jo laukia krūvos mediciniškos literatūros su naujausiomis mokslo žiniomis. Jis turi jas sekt. Kas neina pirmyn, tas žengia atgal. Medicinos mokslui galo nėra.

Dažnai kai kas galvoja, kad gydytojas nesisielvoja savo paciento likimu. Matyt, jie nežino, kad gydytojas dalinasi su ligoniu džiaugsmu, kai jam pasiekta pastarajam palengvinti skausmus arba prailginti jo gyvenimą. Ir kenčia, kenčia, kai pralaimi lenktynes su mirtimi. Tada jis net suabejoja. Ar tikrai nebuvo galima išvengti mirties?

Ir vėl sukosi laiko ratai, nunešdami praeitin valandą, savaites, mėnesius...

Viena rytą prieš ligoninių vizitavimą dr. G. pakilia nuotaika prašeko:

– Neiškenčiu nepasidalines su jums džiugia žinia. Mūsų advokatas ką tik pranešė man, kad Rh-negatyvios gimdyvės giminės nutarė mums bylos nekelti.

Įtempimas, kuris keletą mėnesių slėgė mus, staiga atslygo. Nuotaika pagerėjo. Ir vėl mūsų gyvenimas ėmė plaukti įprasta srove.

Ateis pavasaris. Savo paslaptinę jėgą jis išsklaidys šaltas debesų kasas ir atskleis pilną giedrios šviesos bei grožio gamtos peizažą. Žaliais žėlimais užžals parudavusi žemė. Medžiai ir krūmai apsipils spalvotais, kvepiančiais žiedais. Į juos suskris šimtai didelių ir mažų paukštelių. Ir įtempimo savo balso stygas vieni ulbėdami, kiti čiulbėdami, dar kiti švilpudami giedos savo svajingas sonatas. Pabaigė jas, urmu pakils į orą ir sparneliais pasnodami kops į neišmatuojamas beribes. Žaismingai šokinės nuo smilgos ant smilgos frakuoti žiogeliai. Sparneliais trindami, jie goro savo nesudėtingų melodijų posmus. Baltų ir raudonų dobiškių galvutės dūzgės bitutės. Visokie visokiausi vabalėliai čėžės laukinių gėlių žieduose.

Augs žiniai ir protiniai atsilikę kūdikis. Bet... ar jis savo keturių metų mentalitetu pajęgs suprasti žemės ir dangaus grožį? Ir gilumoj širdies pajutau jam neapsakomą gailėtį.

(Pabaiga)

Mokslas be sąžinės tėra tik sielos grūvėsiiai.

Fr. Rable

Kalbėdamas apie kitus, žmogus parodo, kas jis pats yra.

Hofmeister

BOSTONO ŽINIOS

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Stasės Gofensienės vadovaujama Martyno Jankaus šaulių kuopa š.m. rugpjūčio 27 dieną Sandaros salėje, Brocktone, surengė Tautos šventės minėjimą. Jame apie Vytauto Didžiojo universiteto Kaune atkūrimą kalbėjo prof. Liucija Baškauskaitė. Ji buvo nuvykusi į Lietuvą dalyvauti konferencijoje, svarstiusioje atkūrimo galimybes ir laisvojo pasaulio lietuvių profesorių įsijungimą į reikalingų dėstytojų tarpą. Po jos pranešimo buvo parodytas filmas iš VIII-sios tautinių šokių šventės Kanadoje, o taip pat pateiktas video ištraukos iš įvairių televizijos kanalų, atskleidusių vėliausius įvykius Lietuvoje. Minėjimas baigtas vaišėmis, kurias paruošė kuopos valdyba. Minėjime dalyvavo gana gražus būrys Brocktono ir apylinkės lietuvių. Martyno Jankaus šaulių kuopa yra viena veikiausių organizacijų Brocktone.

JUOZO MATERO AUKA

Papildomus 500 dolerių į Fulgento ir Marijos Janonių stipendijų fondą, veikiančią Lietuvių Fonde, per „Laisvės Varpa“ įnešė Juozas Materas iš Californijos, Marijos Janonienės iš Brocktono sūnus. Tai gražus pavyzdys, kaip galima ir reikia jaunesniajai ir viduriniai mūsų kartai jungtis į lietuvišką veiklą bent pinigų, jei neįmanoma darbu, kuris taip reikalingas įvairiose šakose. Juozas Materas yra daugelio lietuviškų organizacijų rėmėjas. Sunkiomis sąlygomis baigęs mokslus šiame krašte, jis neužmiršta, kad kiekvienam reikia prisidėti prie lietuviškų reikalų.

SUSITIKIMAS SU SKAUTAIS IŠ LIETUVOS

Rugpjūčio 27 d. Brutenio ir Irenos Veitų sodyboje Miltone įvyko susitikimas su skautų vadovais iš Lietuvos, besilankančiais JAV-ėse. Dalyvavo Atlanto pakraščio lietuvių skautų stovykloje. Tai buvo Rimantas Ulevičius, vyriausias skautininkas; Laimonas Daujotas, vyriausiojo skautininko pavaduotojas; Monika Girytė, vyriausios skautininkės pavaduotoja; Lukrecija Malkevičienė, Kauno rajono skautų atstovė. Į susitikimą su jais atvykęs taip pat latvių skautų Bostono apylinkės vyriausias skautininkas Vilis Treimonis.

Pokalbio metu paaiškėjo, kad jau nuo 1988 m. lapkričio mėn. Lietuvoje atgaivinta skautų sąjunga. Dabar veikia dalyvaujanti 1,500 skautai, es. Norinčiųjų būti skautais yra daug daugiau, bet vadovybė nustatė ribas, kol paruošė daugiau vadovų. Vadovybės nuomone, svarbiau kokybė, negu skaičius. Daugiausia skautų yra Vilniaus ir Klaipėdos miestuose.

Rimantas Ulevičius, pagrindinis skautų organizatorius, yra taip pat Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio narys. Jis mano, kad skautai yra pati geriausia organizacija Lietuvoje auklėti

DAUG ATKRINTANČIŲ STUDENTŲ

Illinois valdiniuose universitetuose arti 45% naujai įstojusių studentų atkrinta, nebaigdami savo studijų.

DAUGIAU GAILESTINGŲ SESERŲ

Mercy ligoninė ir medicinos centras Chicago gavo 40,000 dol. auką padėti apsirūpinti didesniu gailestingųjų seserų skaičiumi.

jaunimą tautinėje dvasioje. Pavyzdžiui, kai buvo suorganizuota paukštytės ir vilkiukai, tai jie tuoj buvo įjungti į įvairius konkrečius darbus. Lietuvos skautų geras darbas Tėvynei – tai dalyvavimas demonstracijose, Sąjūdžiui parašų ar lėšų rinkimas ir kiti panašūs darbai, susiję su aktualiais Lietuvos reikalais.

Lietuvos skautai jau ruošiasi 1993 metų Jubiliejinei stovyklai Lietuvoje, kurioje tikisi viso pasaulio lietuvių skautų dalyvavimo.

PRASMINGAS MIRUSIOJO JAMŽINIMAS

Rugpjūčio 25 d. Cape Code mirusio Petro Ausiejaus šermenyse lankytojai suaukojo 545 dol. jamžinimui Lietuvių Bendruomenės skelbtame vajuje padėti kovojančiai dėl savo laisvės Lietuvai. Pagal tą inašą Petras Ausiejus tampa to vajuos mecenatu. Tai prasmingas mirusiojo jamžinimas lietuvių tautos pastangose atgauti išplėstą Lietuvos laisvę.

PAKEISTA PAMALDU TVARKA

Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje Norwoode pakeista šv. Mišių tvarka. Pradedant rugsėjo 17 d. lietuviškos pamaldos toje bažnyčioje bus 8 val. ryto, o antros Mišios angliškai – 11 val. ryto. Parapijos klebonas kun. Vincas Valkavičius kviečia visus Norwoode ir apylinkės lietuvius prisiderinti prie naujos Mišių tvarkos ir gausiai dalyvauti sekmadieniais lietuviškose pamaldose.

SKUBI INFORMACIJA IŠ LIETUVOS

„Laisvės Varpa“ vis daugiau skubių informacijų pateikia apie vėliausius įvykius Lietuvoje. Sekmadieninėse laidose jau susilaukia atgarsio tai, kas įvyko tų laidų išvakarėse, t.y. seštadieniais. Tos informacijos lietuvių spaudoje Bostono ir apylinkės lietuvius pasiekia maždaug po dviejų savaitių. Pavyzdžiui, Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimo iškilmės įvyko rugsėjo 1 d., o pranešimas apie tas iškilmes Kaune perduotas rugsėjo 3 d. „Laisvės Varpa“ laidoje. Panašiai yra su vietiniais įvykiais. Ypač greitai ir plačiai buvo informuojama apie reakciją Lietuvoje dėl Sovietų Sąjungos komunistų partijos centro komiteto pareiškimo ir gėsdinimų dabartinių įvykių Lietuvoje pagrindu.

NAUJAS TALENTAS IR SPAUDA KONCERTE

Spalio 1 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos salėje įvykstantiame „Laisvės Varpa“ rudens koncerte veiks lietuviškos spaudos stalas su įvairiais leidiniais – knygomis, žurnalais ir laikraščiais. Nei Bostono, nei jo apylinkėse nesant pastovios nuolatinės vietos, kur galima būtų įsigyti lietuvišką spaudą, tai reikšmingas patarnavimas lietuvių visuomenei ir mūsų spaudos leidėjams. Minimą lietuviškos spaudos stalą tvarkys Antanas Šeduikis iš Brocktono, kuris uoliai platina Lietuvišką spaudą.

Koncerte meninę programą atliks dainininkė Laima Rastenytė-Lapinskienė, jaunas smuikininkas Aras Lapinskas ir kompozitorius-pianistas Darius Lapinskas. Koncertui ruošiamas įvairi ir įdomi programa. Tai bus retas trio pasirodymas. Be ne prieš 10 metų jie jau yra dalyvavę „Laisvės Varpa“ koncerto programos atlikime. Tada smuikininkas Aras Lapinskas buvo vaikas, o dabar jau suau-

gęs vyras, priimtas studijoms Harvardo universitete, kur jam paskirta stipendija.

Šiuo koncertu „Laisvės Varpa“ tęsia savo tradiciją remti jaunuosius talentus. Jis yra surengęs koncertus ar įjungęs į jų programos atlikimą tokius talentus, kaip sol. Daiva Mongirdaitė, sol. Lilija Šukytė, pianistas Vytautas Bakšys ir kiti. Į juos kreiptas dėmesys tuo metu, kai jie buvo pradėję dar tik skleistis. Tai vienas „Laisvės Varpa“ veiklos reikšmingų aspektų.

RENGINIAI

Rugsėjo 17 d. – Tautos šventės minėjimas: 10:15 val. pamaldos Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone; 1 val. po pietų iškilmingas susirinkimas So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos salėje. Kalbėtojas – Arvydas

Juozaitis iš Lietuvos. Minėjimą rengia LB Bostono apylinkė.

Spalio 1 d. – „Laisvės Varpa“ rudens koncertas 3 val. p.p. So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos salėje.

Spalio 8 d. – Henriko Nagio poezijos recitalis ir Gintaro paroda Lietuvių klubo salėje. Pradžia 3 val. p.p.

Spalio 28 d. – Lietuvos šaulių s-gos 70 metų sukakties minėjimas 7 val. vak. Maironio parke, Shrewsburyje prie Worcesterio. Minėjimą rengia Naujosios Anglijos šaulių „Traku“ rinktinė.

Lapkričio 11 d. – Balfro 72-ro skyriaus pobūvis Sandaros salėje, Brocktone. Pradžia 6:30 val. vak.

Gruodžio 3 d. Rankdarbių mugė. Rengėjai – Bostono LTI skyriaus tautodailininkai.

Balandžio 22d. Šv. Petro lietuvių parapijos Bostone banketas, Lantana restorane, Randolph, MA.

Gegužės 6 d. – Kun. Alberto Abraščinsko kunigystės 50 metų jubiliejus, Brocktone.

„LAISVĖS VARPAS“

Vienintelė lietuvių greito viešo susižinėjimo priemonė Bostono ir apylinkės lietuviams yra Laisvės Varpa lietuvių radijo programa. Ji perduodama lietuvių ir anglų kalba kiekvieną sekmadienį 9:00 - 10:00 val. ryto iš radijo VCAW – FM 98. Jos vedėju yra Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA. 02402, telefonas: (508) 586-7209. Programos metu skubiais reikalais skambinti į radijo stotį telefonu: (508) 587-9898.

P. V.

Kviečiame įsigyti Pasaulio lietuvių centre nuosavybę „CONDOMINIUM“

Virtuvė bus gražiai, skoningai ir moderniai įrengta

Gerai apšviesta
Daug patogiai pasiekiamų spintelių
Dviguba sanka
Naujas šaldytuvai
Nauja elektrinė virimo krosnis

Prausykla/vonia bus pritaikyta vyresnio amžiaus žmonėms

Bus:
Graži spintelė su stalčiais, kuri derinasi prie virtuvės spintelių
Balta sanka
Virš sinkos gerai apšviestas veidrodys
Patogi vonia su ranka laikomu ir prie sienos pritaisomu dušu
Keramikinių plytelių grindys
Didelė spinta rankšluosčiams ir paklodėms susidėti

Stengiamasi sudaryti jauką, patogią, lietuvišką aplinką gyventojams

Bus:
Salonas, valgomasis ir miegamasis iškloti gražiais, geros kokybės kilimais
Langai uždengti baltom 1" „Mini Blinds“
Daug spintų ir spintelių daiktų susidėjimui
Papuotos bendrų koridorių sienos lietuviškais audiniais ir paveikslais
Skalbykla apačioje
Keltuvai aptarnaus tris aukštus
Apačioje 4' x 6' privatus sandėliai didesniems daiktams susidėti

Pramatyta kad, „Condominium“ mėnesinis mokeskis įskaitys:

Sniego kasimą
Žolės pjovimą
Bendrų koridorių, skalbyklos ir keltuvo priežiūrą
Šiukšlių išvežimą
Ir kitus bendrus aptarnavimus.

Pasaulio Lietuvių centro „Condominium“ savininkai galės:

Kas sekmadienį ir net kasdien dalyvauti lietuviškose pamaldose
Dalyvauti PLC lietuviškoje kultūrinėje veikloje
Pasidžiaugti gražia gamta ir ramia užmiesčio aplinka
Turėti privilegiją priklausyti ir naudotis pramatomu PLC klubu

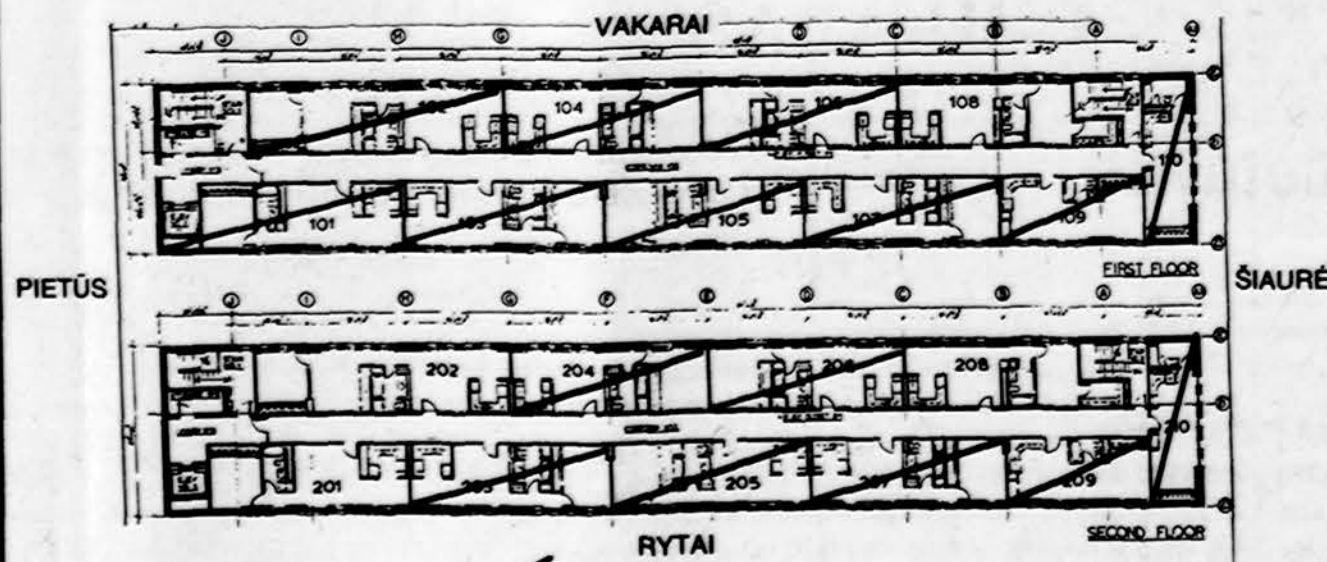
Ar Jūs nenorėtumėt čia gyventi?

Bet, paskubėkit, nes jau daug butų rezervuoti

Kainos yra:

studio, \$40,000; 1 miegamojo, \$55,000; 1 miegamojo su raštine, \$70,000

Pirmenybė nuosavybę įsigyti bus duodama centro nariams ir vyresnio amžiaus žmonėms.

Nurodo, kurie butai jau rezervuoti

PASAULIO LIETUVIŲ CENTRAS
511 E. 127th St.
Lemont, Illinois
(312) 257-8787

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiestuose. Sąžiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX - INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja jūsų namus.
Turėdamas ilgą metų patyrimą, greitai ir sąžiningai patarnausiu pirkime bei pardavime. Kreiptis tel. 767-0600 arba 778-3971.
Adresas 6600 S. Pulaski Rd.
One stop Real Estate

FOR RENT

Išnuomojamas didelis kambarys su teise naudotis virtuve Marquette Parko apy. Skambinti po 5 v.v. 436-1395.

HELP WANTED

DIETARY AIDES
Full time, ALL SHIFTS. Benefits available, free meal. Must be available weekends. Must read, write & speak fluent English. Call Marge Schneider, 10 AM to 2 PM for appointment.
354-7300
FAIRVIEW HEALTH CARE CENTER
LaGrange Park

WIRE/EDM OPERATOR

2nd shift
We are a well established producer of brass metal products located in the near west suburbs. This position requires knowledge of wire, EDM operations and some experience in CAD/CAM programming. The applicant must be able to read drawings, have mathematical ability and a toolmaker background. Must be able to communicate in English. For an apt. please contact Frank Zajac Monday thru Friday between 8 am and 4 pm.
786-3438
eem/f

ITALIJOS BALSAI

Sudarė Povilas Gaučys
Redagavo St. Santvaras

Pirmą kartą lietuvių kalba: Italų poezijos antologija

Šioje antologijoje telpa 27 poetų kūryba, 200 psl., spaudė Morkūno spaustuvė. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyv. dar pridėda 64 ct. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti: DRAUGAS 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS **GREIT PARDUODA**
RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6160
Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainijimas nemokamas.

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

House for Sale by Owner
West of Orland Park
Spacious 3 bedrm. plus home on wooded lot across from Old Oak golf course. Redecorated & ready to move in. Immed. occ. \$121,900
Tel. 312-301-1372

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS

IVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Rummage Sale
Edgebrook Community Church
6736 N. Leola Ave.
Chicago, IL

(One mile N.W. of Caldwell & Devon)
Fri., Sept. 15 9 a.m. - 8 p.m.
Sat., Sept. 16 9 a.m. - noon

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUVUS
Kreiptis į Hermis Deckys
Tel. 585-6624. Nuo 8 ryto iki 6 v.v.
Kalbėti lietuviškai

VILNIAUS KRAŠTO LEGENDOS

Genrikas Songinas

Knyga, kurią pradėjus norisi ir toliau skaityti. Istoriniai faktai ir nuotaikos, mitologija ir nuotykiškai susipynę į vaizdingus pasakojimus, kurių realybė nekelia abejonių.

Lengvai, sklandžiai skaitoma knyga, kuri tinka jaunam ir senam.

Gražiai apipavidalinta, kietais viršeliais, patraukliu dail. Ramintos Lapšienės aplanku ir vinjetėmis. Puiki dovana įvairiomis progomis. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyventojai dar pridėda 64 ct. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

MOSŲ KOLONIJOSE

Rochester, N.Y.

Rochesterio Juodojo Kaspino dienos demonstraciją suruošė Rochesterio Pabaltiečių Amerikiečių komitetas (BAK) rugpjūčio 23 dieną miesto centre prie laisvės statulos. Vienuoliktą valandą demonstracija prasidėjo ir susirinko apie 200 žmonių. Daugiausiai dalyvavo pabaltiečiai, bet buvo ir ukrainiečių. Minia žygiavo apie statulą su plakatais šaukdam: „Baltiečių laisvė dabar!“ ir „Eesti, Latvija, Lietuva!“.

Moterys dėvėjo tautinius drabužius ir plevėsavo Pabaltijo kraštų vėliavos. Pardavinėjo įdomius marškinius su Pabaltijo žemėlapiu, tautų vardais ir žodžiais „Baltic Freedom Now“.

Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Justinas Vaškys sukalbėjo maldą. Latvijos Girts Zadins oficialią dalį atidarė trumpai paaiškindamas nacių-sovietų sąjungos 50 metų melą ir pristatydamas atstovus iš kongresmano Frank Horton (R-NY) ir kong. Louise Slaughter (D-NY). Abidvi perskaitė laiškus, įvertinančius Pabaltijo žmonių laisvės troškimą ir kritikuojančius nacių-sovietų paktą.

Paulius Klimas perskaitė miesto tarybos laišką, remiantį Pabaltijo kraštus, ir Rochesterio burmistro proklamaciją, kuri skelbė rugpjūčio 23 „Juodojo kaspino“ diena Rochesterijoje. Klimas dar perskaitė senatoriaus Alphonse D'Amato laišką, kuriame senatorius prisiminė Sovietų Baltijos kraštų aneksiją.

Apskrities tarybos narys (Monroe County legislator) Richard Dollinger buvo pagrindinis kalbėtojas. Jis komitetui įteikė proklamaciją, kuria skelbiama Juodojo Kaspino diena visoje Monroe apskrityje. Dollinger aiškino, gal netrukus ateis laikas, kada nereikės juodų kaspinių. Nors laisvė gal

dar ne greitai grįš, Pabaltijo žmonės taikingai dirba savo tikslui.

Latvių kunigas Olgerts Sniedze užbaigė demonstraciją maldą ir 20 juodų balionų buvo paleisti į orą. Latvė Velta Zadins pravedė dainavimą „God Bless America“.

Šią demonstraciją jau 12 valandą dienos rodė du TV kanalai. Vakar žinių metu du kanalai parodė demonstraciją. Taip pat kelios radijo stotys paminėjo demonstraciją ir WXXI radijo žurnaliste Sile McGrath turėjo valandos pasikalbėjimą apie sutartį su Paulium Klimu rugpjūčio 21 d.

BAK taip pat parūpino medžiagos apie nacių-sovietų sąjungą, kuri buvo išstatyta Midtown Plaza lange Rochester mieste.

Paulius R. Klimas

Kennebunkport, Me.

GROŽYBIŲ IR KNYGŲ BUVEINĖ

Nežymus kambarys rūsyje, į kurį įeinama iš gilaus miško pusės, saulei besileidžiant, yra apšviestas karštais jos spinduliais. Šitas kambarys, angliškai vadinamas Gift Shop, yra paskirtas dovanoms, įvairinėms ir knygoms parduoti. Kai įvažiuojate pro vienuolyno varčius į mišką apaugusią buveinę pamatysite tarp kitų ir šį nedidelį irrašą: „Dovanų parduotuvė“. Įėję vidun nustebsite prekių gausumą: įvairių kryželių ir didesnių kryžių, medalių ir medaliukų įvairių formų, papuošalų, ypač gintaro, gintarinių karolių, žiedų, sagčių, kalėdinių ir kitokių stovylielių. Net Galdiko nedideli paveikslai yra toje Kennebunkporto bažnytinėje buveinėje. Svarbiausia mūsų lietuviškai širdžiai tai yra knygų skyrius,

lietuvių ir anglų kalbomis apie Lietuvą. Knygos apie Lietuvos istoriją, jos papročius ir kitokias. Svarbiausias skyrius yra anglų kalba rašytos knygos apie Lietuvą, jos praeitį, kalbą, gramatiką, virimą, jos žmones, jų gyvenimo papročius, bendrai viskas, kas šiandien vadinama savo tautos šaknimis. Tų šaknų ypač ieško dabar lietuvių kilmės amerikiečiai, antros, trečios ir dar senesnės kartos. Ieško visu savo nuosirdumu ir paprastumu. Kasdieną atvyksta žmonės iš įvairių Amerikos vietovių, kaip Kalifornijos, Floridos, karšais visai nesitikėdami rasti kas juos domina. Yra inteligentiškų žmonių, kurie ieško knygos, kuri juos apšviestų apie jų kilmės vietą, apie kurią tiek ilgai buvo tylėta.

Kartą atėjo jauna pora — jis lietuvių kilmės, ji italė. Jis žinojo tik savo kaimo vardą ir apskritį. Stengiausi duoti jiems informacijų, bet jie norėjo ką nors parašyti. Kennebunkporto mažoji dovanų buveinė atlieka įdomią misiją — supažindina ieškančius lietuvių su jų šaknų egzistencija. yra taip pat mažų lipinukų, irrašų, kaip „Labas“.

Mano draugės, kurios yra prancūzų kilmės, kartą gavo dovanų „labas“ ir pripildžiusios jį prie automobilio, nuvažiavo į savo bažnyčią Lawrence, Ma. Jos nustebo, kada prie jų prisitartinio žmogus ir pasakė joms Labas. Jos lietuviškai nekalbėjo, tas žmogelis buvo lietuvių kilmės ir labai apsidžiaugė gavęs tokį pat lipinuką ir pripildęs prie savo automobilio.

Kun. Jurgis Gailiūsis, kuris yra tos buveinės direktorius, stengiasi paskirti kuo daugiau, siai laiko tiems, kurie yra atitrūkę nuo savo gimtojo kamieno. Jis maloniai kalbasi su tais, kurie ieško savo lietuviškų šaknų Kennebunkporte, Me. ir parūpina jiems tinkamą literatūrą ir savo žodžiu negaili paaiškinti žodžių klausiantiems.

Elena Vasyliūnienė

A. A. BENEDIKTAS LUNGYS

A. A. Benediktas Lungys

Jau metai, kai Benediktas, paklūsus Dievo valiai, po skausmo žemiškų dienų išvyko Dievo gailėstingumo prieglobstin. Buvo gimęs 1911 metais vasario 10 dieną Lietuvoje, Rokiškio apskrityje, Pakriaičių kaime, ūkininko šeimoje. Mokslinisi Obeliuose, vėliau Rokiškyje. Siekdamas techniško mokslų, įstojo į Kauno aukštesniąją technikos mokyklą (elektrotechnikos skyrių), kurią baigė 1934 metais. Atliko karinę privalę Kauno Karo mokykloje aspirantu. Baigęs karinę tarnybą, dirbo Kauno Paštų valdyboje, kur po darbo aktyviai įsijungė į chorų veiklą. Giedojo Kauno katedros, Igulos bažnyčios, Saulių sąjungos, kuriame ne tik giedodavo, bet ir padėdavo muziko Martinonio pagalba surasti šiam chorui žymesnius vadovus. Talkininkaudavo ir radiofonui, ypač dainų šventių ar religinių kongresų metu.

Techniškinis darbas Paštų valdyboje nedavė jam pasitenkinimo, todėl persikėlė į Panevėžį pedagoginiam darbui. Dirbo Panevėžio amatų mokykloje, kur dėstė matematiką, fiziką, elektros mašinas, kartu buvo elektriku skyriaus vedėjas. Vėliau buvo perkeltas į Vilnių specialiu mokslų departamentą ruošti specialioms (amatų) mokykloms programoms.

Karo audrai atėjus, pasitraukė į Vakarų Gyvendamas Vokietijoje studijavo elektrotechniką Karlsruhe universitete nuo 1946 iki 1949 metų, kada išvyko į Ameriką. Čia dirbo įvairiose kompanijose braižytoju. Paskutinioji darbovietė buvo Sargent & Lundy Engineers, kurioje išdirbo 12 metų ir 1977 išėjo į pensiją. Nuo 1972 metų dirbo projektuotojo pozicijoje. Išėjęs į pensiją daug skaitė įvairios, jį dominančiais klausimais literatūros. Priklausė lietuviškos organizacijoms:

PRASIDĖJO PAMOKOS

Chicago miesto mokyklose rugsėjo 6 d. prasidėjo pamokos. Parapišose, privačiose mokyklose jau praėjusią savaitę prasidėjo nauji mokslo metai. Elgin miesto mokyklos nepradėjo mokslo su Chicago miestu — sustreikavo mokytojai, reikalaujami pakelti atlyginimą 19% per dvejus metus.

Patirtis tai turtingiausia kasykla, iš kurios daugelis semiasi gyvenimo lobius.

Patoefi

Mokytojas, kuris nėra dogmatiškas savo pamokose, iš viso ne mokytojas.

G. K. Chesterton

DRAUGAS, trečiadienis, 1989 m. rugsėjo mėn. 13 d.

5

A.†A.

ALDONAI TAMOŠIŪNIENEI

ilgametei ir mielai mūsų narei, taip netikėtai iškeliauvus į Amžinybę, jos dukras VIDĄ RIMIENĘ, ALDONĄ RAUCHIENĘ su šeimomis, seseris ANGELE VENCLOVIENĘ ir VITĄ LIAUDINSKIENĘ ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir liūdime.

LDK Birutės draugija

Neužmirštamai

A.†A.

ALDONAI TAMOŠIŪNIENEI

staiga mirus, jos dukteris VIDĄ ir ALDONĄ su šeimomis ir visus šeimos narius nuoširdžiausiai užjaučia

A. J. Varnų šeima

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

V A N C E

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

Juodojo Kaspino demonstracijos Rochester, N.Y.

Nuotr. G. Vidmanto

Midland Federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

A.†A.

dail. VIKTORUI PETRAVIČIUI

mirus, jo dukrai IZIDAI, sūnui LINUI ir jų šeimoms reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Jūratė, Jurgis, Lina ir
Krista Augiai

A.†A.

JUOZUI NARAKUI

Amžinybėn iškeliauvus, jo dukrai, giminėms ir artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Olga Valentiniene,

Dukros: Žvaigždė ir Danguolė

A.†A.

JONUI VĖBRAI

mirus, gilią užuojautą reiškia jo žmonai SOFIJAI, dukrai ELONAI ir broliui PETRUI su šeima

P. J. Kinderiai

Ilgametei Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos choro giesmininkei SOFIJA VEBRIENEI, jos vyrui

A.†A. JONUI

iškeliavus į Amžinybę, reiškiame užuojautą ir kartu liūdime.

Dirigentas ir choras

APLINK MUS

x „Draugo“ atkarpoje šandien baigiame spausdinti dr. Konstancijos Paprockaitės-Simaitienės apybraižą „Komplikuotas reikalas“. Rytų pradžioje spausdinti ilgesnius kelionės aprašymus Kazio Karužos „Brazilija“.

x Stanley Balzekas, Lietuvos kultūros muziejaus direktorius, paėmė visą stalą į „Draugo“ jubiliejinį banketą, kuris bus rugsėjo 24 d., sekmadienį, Martiniuke pokyliu saleje Evergreen Parke. St. Balzekas yra pasižymėjęs lietuvių ir amerikiečių tarpe spaudos ir meno dirbinių garsinimu, parodavimu, knygų pristatymu ir meno parodomis.

x Radijo valandėlės „Lietuvos aidų“ gegužinė bus rugsėjo 17 d., sekmadienį, Šaulių saleje. Pradžia 12 val. Gros K. Ramanausko orkestras. Visi kviečiami dalyvauti ir paremti radijo valandėlę.

x Marijos aukšt. mokyklos vyresnioji klasė rugsėjo 15 d. turės žiedų ițeikimą mokyklos auditorijoje 10:45 val. ryto. Juos ițeiks kun. Petras Paurazas, St. Adrian parapijos klebonas. Rugsėjo 16 d. tarp 7:30 iki 10:30 val. bus „žiedų“ šokiai grojant Bob Šatkui.

x Lietuvių centro Lemonte rėmėjos šį sekmadienį, rugsėjo 17 d., 12 val., tuoj po šv. Mišių Lietuvos misijoje visus atsilankiusius vaišins bulvinių blynų pietumis. Svečiams bus patarnaujama prie stalų. Visi kviečiami.

x Robertas Mockus, pianistas, akompanuotojas, vargonininkas ir mokytojas, duos koncertą šį sekmadienį, rugsėjo 17 d., 3 v. p.p. Balzke Lietuvos kultūros muziejuje. Pianistas interpretuos Mozartą, Rachmaninovo, Dvariono ir Vainiūno kūrinius. Po koncerto bus vaišės.

x Donius ir Diana Remiai, apkeliaavę daugelį pasaulio kraštų, vėl išvyko dviejų mėnesių kelionei į Pietų Ameriką. Joje tikisi arčiau susipažinti su P. Amerikos indėnų gyvenimu.

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 460-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

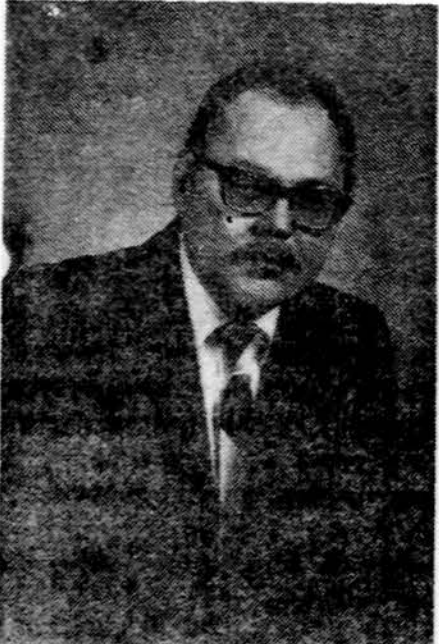
ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais pagal susitarimą

ADVOKATAS ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAS Jonas Nakas
505 Pleasant St., Ste. 202-C
St. Joseph, MI 49085
Tel. 616-983-4130
Aptarnauja Union Pier, New Buffalo ir kt. pietvakarių Michigano lietuvius

x Roma ir Algis Balčiūnai atšventė 35 metų vedybų jubiliejų. Ta proga jų vaikai sūnus adv. Zenonas, jo žmona Indrė ir dukterė Linda rugsėjo 9 d. sūnaus ir mairčios gražioje rezidencijoje Palos Park, IL, suruošė savo tėvams staigmeną — vedybinio gyvenimo paminėjimą, kuriame dalyvavo giminės ir šeimos bičiuliai. Daug gražių prisiminimų, sveikinimų ir linkėjimų, sulaukti garbingo auksinio jubiliejaus.

x Penki buruiotojai iš Chicago, su Lietuvos buruiotojais atlikę sėkmingą transatlantinę kelionę New Yorkas — Klaipėda, šį ketvirtadienį, rugsėjo 14 d., grįžta namo jūgoslavų oro linijos skrydžiu 522. Lėktuvus nusileis O'Hare aerodrome 3:45 val. p.p.

Muz. Alvydas Vasaitis atliks fortepionu susikaupimui skirtą kūrinių Tautos šventėje rugsėjo 17 d. Jaunimo centre. Jis akompanuos taip pat ir sol. Audronei Gaiziūnienei ir smuikininkui Valdui Vasaičiui.

x Šeštojo Mokslo ir kūrybos simpoziumo rengimo komitetas pakartotinai praneša, kad, norint gauti nuolaidą, reikia paskubėti su viešbučio rezervacijomis. Dėl registracijos ir informacijų kreiptis į Birutę Zalatorienę, Travel Advisers, Inc. 1515 North Harlem Ave. Suite 110, Oak Park, IL 60302.

x Vilniaus universiteto ansamblis šoks, gros ir dainuos, koncertuodamas Chicagoje, Detroit, Clevelande, Toronte ir Montrealyje. „Margučio“ rengiami koncertai bus spalio 7, 8, 9 dienomis Jaunimo centre Chicagoje. Bilietai gaunami „Margučio“ raštinėje ir Voznelių paroduotuvėje.

x PATRIA parduotuvės pastato priekis buvo sugriautas automobilio nelaimėje, tačiau prekyba vyksta kasdieną. Čia rasite didelį pasirinkimą dovanų prekių ir įvairių Lietuvoje vartoti tinkančių elektroninių ir kt. aparatų. Siunčiame prekes kargo į Lietuvą taip pat ir į kitus Amerikos miestus. PATRIA, 2638 W. 71 St., Chicago, IL, tel. 312-778-2100. (sk)

x Lietuva Parcel Service praneša, kad nuo rugsėjo 7 d. dirbs naujose patalpose. Darbo valandos kol kas pagal susitarimą. Sekmadienį nedirbame. Kreiptis: 4108 S. Archer Ave., Chicago, IL 60632, tel. 254-2817, namų 847-2614. (sk)

x Nuosirdžiai kviečiame dalyvauti dvejose šventėse: 1. Rugsėjo 14 d. Kryžiaus išaukštinimo šventė, 6:30 v.v. Cicero, Šv. Antano lietuvių parapijos bažnyčioje Kryžiaus kelias ir šv. Mišios, 2. Rugsėjo 15 d. Sopolingosios Motinos šventė, 6:30 v.v. Cicero Šv. Antano lietuvių parapijos bažnyčioje pamaldos ir šv. Mišios. Židiny. (sk)

x Kargo visą laiką siunčiame į Vilnių arba į Maskvą praneša Romas Pukštys. Transpak, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629, 1-312-436-7772. (sk)

x Prel. Ladas Tulaba už nuopelnus Lietuvai ir krikščioniškajai demokratijai ir Bernardas Žukauskas, Lietuvių krikščionių demokratų sąjungos narys nuo Voronežo laikų Lietuvių Krikščionių demokratų konferencijoje Chicagoje rugsėjo 2 d. pakelti į Lietuvos Krikščionių demokratų sąjungos garbės narius.

x Inos Navazelskytės ilgas straipsnis išspausdintas Clevelando dienraštyje „The Plain Dealer“ rugsėjo 3 d. laidoje. Ji rašo apie buvusį Lietuvos užsienio reikalų ministrį Juozą Urbšį ir duoda jo biografiją bei aprašo jo kančias Sovietų Sibiro ištėrime ir grįžus į Lietuvą, kurioje jis leidžia senatvės dienas. Taip pat rašo apie jo duotą pasikalbėjimą.

x Beatričė Vasariėnė, Alkos katalogavimo vedėja, buvo atvykusi į Chicago, ieškojo senų aprašymų apie veikėjas „Draugo“ komplektuose, PLB archyve ir Lietuvos studijų ir tyrimo centre. Ji buvo apstojusi pas Mariją Kuprienę.

x Monica Gavcus, Chicago, Ill., buvo užsukusi į „Draugą“, pratęšė prenumeratą vieneriems metams su 25 dol. M. Gavcus skelbiame garbės prenumerate, o už rėmimą lietuviško žodžio tariame nuosirdų acių.

x Dr. A. Laucis, Mt. Olive, Ill., užsisakė naujaisiu leidiniu ir lietuviškos knygos palaišymui pridėjo 18 dol. auką. Labai dėkojame.

x Parduodamas geras medus. Kreiptis tel. 471-1366. (sk)

x Valentinas Masalskis, žymus Kauno dramos teatro aktorius, vaidins N. Gogolio „Pamišėlio užrausė“. Spektaklis išeis šėštadienį, rugsėjo 16, 7 v.v. Jaunimo centro mažojoje saleje. Rengia Santara-Sveicia. (sk)

x Jei norite nupirkti savo gimnazičiams 3 kambarių butą Vilniaus miesto centre, skambinkite Aleksandriui vakarais, tel. 416-730-1205. (sk)

x „Aušros Vartų“ tuntas vadovaujamas ps. fil. Svajonės Kerelytės švenčia 40 m. veiklos sukaktį. Sukakties pokylis išeis š.m. rugsėjo 30 d. Pasaulio Lietuvių centre, Lemont, IL. (sk)

x Lietuvos keliauninkų dėmesiai. Kas nori patvirtinti ar pakeisti Aerofloto ar kitų linijų sukaktį. Sukakties pokylis išeis š.m. rugsėjo 30 d. Pasaulio Lietuvių centre, Lemont, IL. (sk)

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787. (sk)

x Lietuvoje pageidaujama kosmetika labai žemomis kainomis! Pz. 12 spalvų mažiausiu negu 2 dol. Įvairus pasirinkimas. Transpak, 2655 W. 69 St., tel. 312-436-7772. (sk)

x JUOZAS RACEVIČIUS, namus parduoda greit. Įkainojimas — veltui. Skambinti Bell-Bace RE, tel. 778-2233. (sk)

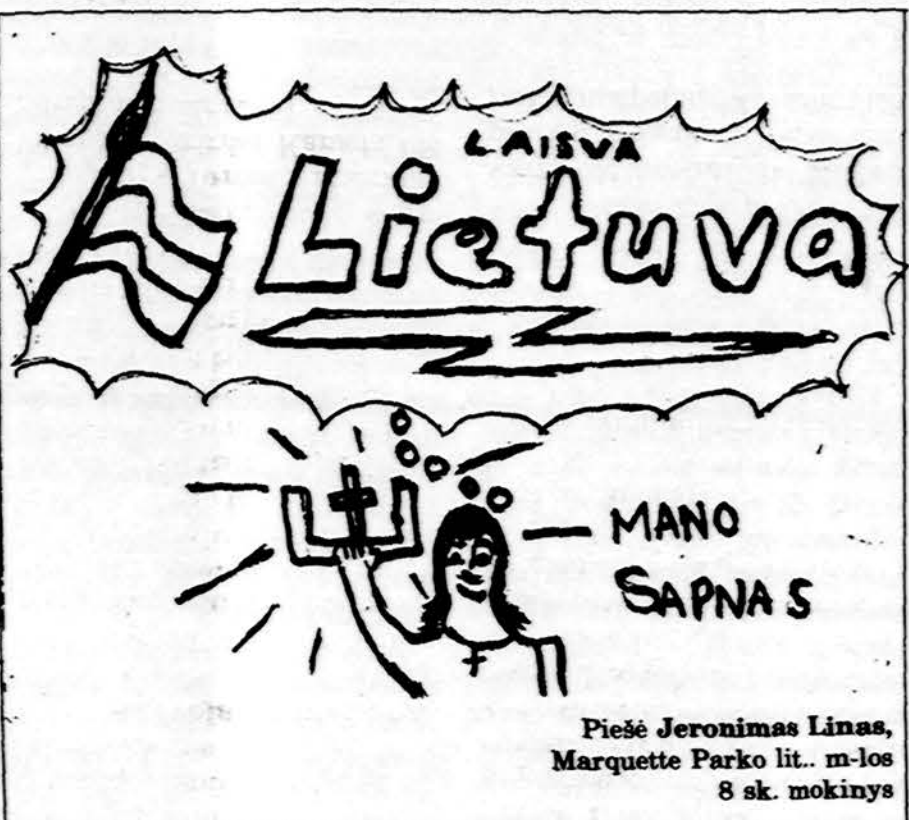
x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169. (sk)

Redaguoja J. Placius. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Išteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicagoos skyriaus

Piešė Jeronimas Linas, Marquette Parko lit. m-las 8 sk. mokinyš

Viktoras Šimaitis

LAISVĖ

Laisvė — brangiausias vynuogių vinas.
Laisvė — Tėvynės liepu medus.
Laisvė — galybė! Laisvė — griauštinis,
Laisvė suaižo pieno šarvus!

Laisvė — kiekvieno teisė gimtoji.
Laisvė ne prekė, ne dovana.
Laisvė — palaima Dievo šventojai.
Laisvėje gimsta laimės daina.

Laisvės vilionėj bunda Tėvynė.
Laisvėje amžiais bus ji gyva!
Vėl švies pasauliui žodžiai aukštiniai:
„Čia mūsų žemė. Čia — Lietuva“.

UŽ DEŠIMT METŲ

Už dešimt metų aš tikriausiai dar būsiu universitete. Aš norėčiau studijuoti Guelph universitete griežtuosius mokslus, o po to veterinariją. Aš norėčiau gyventi ir dirbti ten, kur yra šiltas klimatas. Aš norėčiau mokytis muziką. Man labai patinka groti trombonu.

Albertas Ramanauskas

Už dešimt metų aš tikiuosi, kad jau būsiu baigusi universitetą. Aš norėčiau būti „seeing eye dog“ treneris. Paskutiniaisiais metais aš labai pamėgau gyvulius. Būčiau labai laiminga, jei galėčiau turėti savo šuniuką, kurį aš galėčiau mylėti. Mano mėgiamiausias šuo yra vilkinis. Galbūt dirbsiu su aklaisiais žmonėmis.

Andrėja Kušneraitytė

Už dešimt metų aš būsiu vedęs lietuvaite iš Chicago, bet gyvensiu Toronte. Žinoma, būsiu baigęs universitetą ir apsiurpinęs gera tarnyba. Būsiu Toronto „Gintaro“ tautinio ansamblio vadovas ir vienas iš Anapilio parapijos sekčių pirmininku. Gal būsiu ir solistas. Už dešimt metų galbūt Lietuva jau bus laisva ir laisvai galėsiu teis nuvykti.

Gintaras Karasiejus

Visi trys Toronto Maironio lit. m-las mokiniai. Kanada. (Jubiliejinis metraštis)

LIETUVIŲ TAUTOSAKA

Jau tas nuvažiavo gelumbių (brangi medžiaga) derėti (pirkti) (Erzvilkas). Tas žmogus mirė.

Kas kam rūpi, ant liežuvio tupi (Marijampolė). Žmogus, kuris ko nors nori, siekia.

Nei tvora, nei mietas. (Negudras, neišmintingas).

Pats audžia, pats meta. (Plepusas).

KAS PATINKA MOKYTOJAI

Klasėje reikia būti ramiems. Nereikia vaikščioti ir kalbėtis, nes negalima girdėti ir suprasti pamokos, kurią mokytoja aiškina. Negalima nieko mesti, tai labai pavojinga — galima išdurti kam nors akį. Reikia pakelti ranką, paprašyti mokytojos leidimo, jei nori ką nors pasakyti.

Mokytojai patinka vaikai, kurie klausia ir paruošia pamokas. Jai nepatinka tinginiai ir išdykėliai.

Jeigu tu klausysi mokytojos, jai patiks ir tavęs nebars. Jeigu tu išdykauti, mokytoja tave bars. Kai būsi mokykloje, dirbk ir neišdykaut, tada viskas bus gerai. Išmoksi daug naujų ir įdomių dalykų, kurie bus reikalingi, kai užaugsi.

Arista Strungytė, Marquette Parko lit. m-las 8 sk. mokinė.

JURGIO GLIAUDOS „PAGAIRE“

Šioje apysakoje kalbama apie vieną šeimą, gyvenančią rusų okupuotoje Lietuvoje. Šeimos tėvas buvo Gintalas, motina Ramunė, dukterė Ulba ir sūnus Tadas. Tėvas Gintalas buvo tylus, ramus ir rūpestingas. Jis nekaltavo prieš rusus, kadangi jo tėvelis buvo išvežtas į Sibirą.

Motina Ramunė rūpinosi savo darbu. Ji buvo komunistė. Ji netikėjo į Dievą, o tik į partijos stiprybę. Ramunė labai mažai rūpinosi Ulba ir Taduku. Ulba perėmė motinos pareigas. Ji visur ejo, žaidė su Taduku. Ji tikrai ji mylėjo. Kai sužinojo, kad Tadukui reikės operaciją daryti, ji labai išsigando. Ji norėjo melstis už Tada, kad nereikėtų jo operuoti. Ulba manė, kad Dievas sutvarkys problemas. Ramunė uždraudė Ulbai melstis, nes, jos nuomone, malda nieko nepadės. Ji norėjo, kad Ulba būtų pionierė.

Taduko operacija nepasisekė. Ji išvežė į Leningradą. Ten važiavo Ulba ir jos močiutė. Senele žinojo, kad yra blogi reikalai, todėl Taduką pakrikštijo. Netrukus po to Tadukas mirė.

Grįžus namo, Ulba labai verkė ir liūdėjo. Ramunė liepė Ulbai būti stipriai, tikėti į partiją, kadangi partija yra lyg viršžmogis.

Partija sužinojo apie šeimos problemas ir pasiūlė Ramunei atostogų Rusijoje. Ji priėmė pasiūlymą ir ten važinėjo su paskaitomis. Ulba nenorėjo, kad Ramunė važiuotų, bet ji nepaklausė. Ulba šešiomis savaitėmis nuvežė pas močiutę. Ramunė bijojo, kad močiutė Ulbos neišmokytų tikėti į Dievą. Išvažiavusi dar pasakė Ulbai, kad ji yra pionierė ir negalinti tikėti Dieva.

Šis romanas pasako, kad žmogus turi būti stiprus krikščionis, privalo tikėti Dieva.

Gytis Udrys, Detroito „Žiburio“ aukšt. lit. m-las mokinyš („Žiburio spinduliai“)

IŠ KIAUŠINIŲ VAIKAI IŠPERĖTI PO PASAULI KELIAUJA (Konkursinė lietuvių liaudies pasaka) (Tėsinys)

Jie visi nuėjo pas vieną poną. Trys broliai sutiko dirbti samdiniais (berniais), o šeimininkas vežė. Tas ponas sutiko ir jų arklus išlaikyti, o šeimininko arklį sutiko ypatingai gerai prižiūrėti. Ponas šeimininką labai mylėjo, nes nereikėjo šviesos, ponas įsikidavo plunksną kur nors ir būdavo šviesus. Broliai matydami jauniausiojo pasisekimą, jam pavydėjo. Apskundė ji ponui sakydami:

— Pone, jis turi kardą, jei jį įsineštumėtė į savo rūmus, visi rūmai nušvistų.

Ponas atėmė iš šeimininko kardą. Neteko plunksnos, kardas. Taip pat apskundė, kad jų brolis žino, kodėl saulė tris dienas nešvietė.

Šeimininkas nuėjo į tvartą pas savo arkliauką ir verkia: — Sakiau, kad neimk plunksnos ir kardo, bus bėda! Tu neklausėi, — sakė arklis.

Arklis liepė jam sėsti ant jo. Jį nunėšė prie Motinos Švenčiausiosios grytiutės (trobelės). Arklį paleido, o pats įėjo į trobelę. Motina Švenčiausia jį pavertė į pagali ir užkėlė ant krosnies. Paskiau pašaukė saulę:

— Saule, kodėl tu nežibėjai tris dienas?

— Graži karalaitė užgimė, aš jį žiūrėjau.

Motina Švenčiausioji iš pagaliao vėl atvertė į žmogų ir pasakė, kad gimė graži karalaitė, todėl saulė jį žiūrėjo ir nešvietė tris dienas.

Padėjo Motinai Švenčiausiojai šeimininkas ir išėjo iš trobelės. Suskambino kamanom ir atbėgo arklis. Nuėjo pas poną. Ponui papasakojo, kodėl saulė tris dienas nešvietė.

Broliai sužinojo apie gražią karalaitę, nuėjo pas poną ir pasakė, kad šeimininkas gali tą karalaitę pasiųsti. Tada ponas liepė šeimininkui karalaitę atvežti.

Nusimė šeimininkas ir vėl nuėjo pas savo arkliauką pasiguosti.

(Bus daugiau)

Klausimai: 1. Kur broliai nuėjo ir kokius darbus gavo? 2. Kas atsitiko su plunksna ir kardu? 3. Kas toje trobelėje gyveno ir ką šeimininkui pasakė? 4. Kodėl trys broliai buvo nepatenkinti jaunesniojo broliu? 5. Ką pagaliau ponas liepė atvežti?

Žodynas: 1. Vežikas 2, samdiniai-berniai, 3. išlaikyti, 4. kamanos, 5. pasiguosti, 6. amatas, 7. ambicija, 8. analfabetas, 9. ananasas, 10. anekdotas.

Gramatika: Pakartokite žodžių šaknį. Yra duoti žodžiai: rašytojas, skaitymas, rašinėlis, bėgimas, skaitykla, raštas, bėga, rašo, skaitytojas, užrašai, skaityti, pabėgėlis, išbėgti. Pirmiausia pabraukite visų šių žodžių šaknis. Paskiau visus bendrąsnius surašykite atskirai į tris stulpelius. Kiekvienai panašiai šakniai atskiras stulpelis.

Konkurso taisyklės yra „Draugo“ 134 nr.

Lipa, kaip atbula karvė į medį (Marijampolė). Netinkamas elgesys.

Vieną avį kerpant, kitai kinikos dreba. (Bailumas)

Piešė Lina Grigaitytė